

OB SPREJETEM PROGRAMU PERSPEKTIVNEGA RAZVOJA NOVOMESKEGA OKRAJA V LETIH 1961—1965

Naš okraj leta 1965

Včeraj dopoldne sta oba zbor okrajnega ljudskega odbora na skupni seji v Vidmu-Krškem po temeljiti razpravi in s pripombami ter priporočili odbornikov sprejela program perspektivnega razvoja novomeskega okraja za razdobje 1961—1965. Že prejšnji teden je program, potem ko so ga obdelali vsi pristojni sveti OLO, temeljito razčlenila tudičasna skupna odborniška komisija; njen predstavnik je na včerajšnji seji OLO poročal med drugim tudi o pobudah, ki so jih v zvezi s programom dali člani komisije. Medtem ko bomo o seji podrobneje poročali v prihodnji številki, objavljamo iz sprejetega programa nekatere najvažnejše misli in številke. O programu, ki daje pregled nadaljnega vsestranskega razvoja našega okraja in ki je plod enoletnega dela organov komun in OLO, delovnih kolektivov ter političnih kot družbenih organizacij, bomo obširneje seveda še pisali. Med dokumenti, ki so jih sprejeli ljudski odborniki obeh zborov OLO zadnja leta, je novi program prav gotovo najpomembnejši, verjetno pa tudi najzanimivejši.

tistih hudih, težkih časov, ko smo se znašli v osvobodjeni domovini golih rok, toda src polnih, veselja in lepih načrtov, kaj vse bomo naredili, že kar 16 pomlad...

Sestnajst let. Kako kratka doba — dojenček je komaj odrasel v otroka, mi pa smo v tem burnem poldrugem desetletju spremenili podobo Bele krajine, Spodnega Posavja in osrednje Dolenjske, da je ne bi prepoznal, kdor je ni videl prej. Naredili, izdelali, zgradili in postavili smo toliko novega, da smo pravzaprav že vsi kar nekam pozabili, kako je bilo nekoč, šele pred 20, 15 leti v teh naših krajih. A ne samo to; čedalje več potreb, želja in zahtev imamo, vedno več in več bi radi še imeli — skratka: ne zaostajamo več, nočemo zaostajati.

58 milijard novih investicij

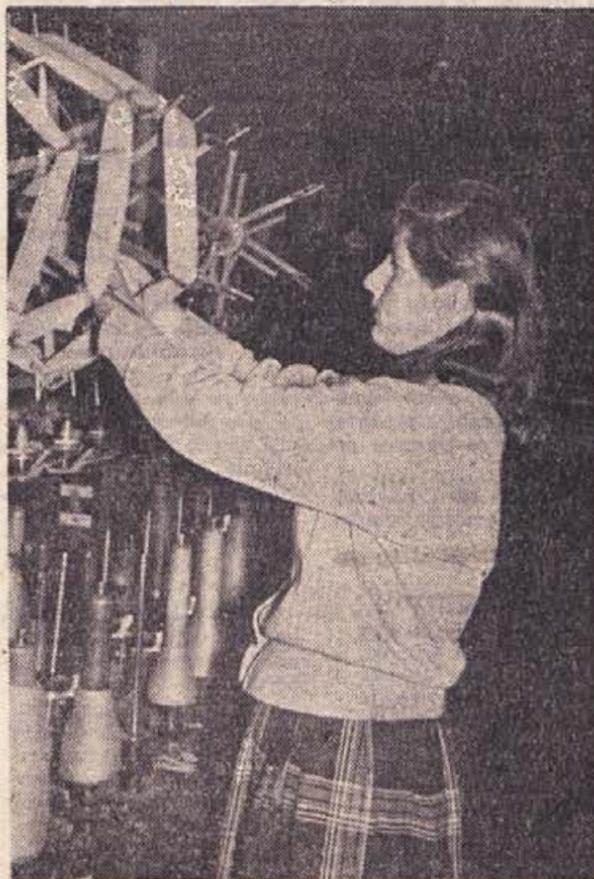
Brez številke v tem kratkem pregledu seveda ne bo šlo. Vsi jih nimajo radi, vendar večjih brez primerjanja ne gre. Medtem ko smo v letih 1957—1960 vložili v razvoj gospodarstva in splošne družbene dejavnosti (šolstvo, zdravstvo, kulturo itd.) v okraju 24 milijard in 394 milijonov dinarjev, nam pove program razvoja v letih 1961

do 1965, da bomo porabili za investicije v gospodarstvo v sedanjih petletki kar 46 milijard in 440 milijonov dinarjev, za splošne družbene dejavnosti pa 11 milijard in 640 milijonov. To pomeni povečanje za 190 odstotkov. Širok je ta načrt, toda denar, ki ga bomo vložili predvsem v industrijo, kmetijstvo in gozdarstvo ter v turizem (te panoge gospodarstva imajo tokrat prednost), nam bo bogato obrestoval napore delovnih ljudi v okraju.

Čez 5 let bo dajala industrija že več kot 23 milijard din narodnega dohodka

V teh 5 letih bomo vložili v nova industrijska podjetja in za razvoj dosedanjih industrijskih obratov v okraju dobrih 25 milijard dinarjev. Zato pa nam bo okrepljena industrija dajala leta 1965 že 58 milijard din družbenega bruto proizvoda oziroma 25 in pol milijarde vrednosti družbenega proizvoda in 23 milijard ter 630 milijonov din narodnega dohodka.

To pa so pomembne številke. Še leta 1956 nam je dajala industrija v okraju komaj 4 milijarde in 375 milijonov narodnega dohodka, lani pa 9 milijard in (Nadaljevanje na 8. strani)

Skoraj 300 mladih deklet, prav takšnih kot je tale na sliki, dela v belokranjski trikotarjni industriji BETI v Metliki. Od leta 1958, ko je proizvodnja stekla, pa do danes je mladi kolektiv naredil res velik razvoj. To ni pletilska delavnica, kot bi morda kdo mislil; to je tovarna s sodobnim proizvodnim procesom. Letos bodo ustvarili za 650 milijonov bruto proizvodov, prihodnje leto upajo doseči milijardo, pozneje pa tri milijarde! Tokrat vam predstavljamo samo mlado dekle za enim izmed mnogih strojev v BETI. V naslednji številki pa vam bomo o življenju, delu in velikih uspehih mladega kolektiva pripovedovali na celi strani našega lista. Prihodnjč: reportaža o BETI!

Kakšno bo življenje v novomeskem okraju čez 4 leta? Zakaj čez štiri in ne čez pet? Prvo leto novega petletnega plana že teče in brali ste poročila, da so nekateri kolektivi že pred tednom izpolnili svoje letošnje planске dolžnosti — naloge za leto 1961, prvo leto nove petletke.

Kakšno bo življenje v okraju leta 1965? Morda je zdaj kdo skomignil z rameni, češ — odvečna stvar, kaj bi mislili tako daleč. Pa vendar... nismo šele pred kratkim stali pred ruševinami porušenih hiš v Novem mestu, Sevnici, ob delno uničeni tovarni parirja na Vidmu, pa v praz-

iz Crnomlja: 21 delegatov

Okrajne konference Socialistične zveze v Novem mestu se bo iz Crnomlja udeležilo 21 delegatov. Izvoljeni so delavci, uslužbenec, kmetovalce in žene.

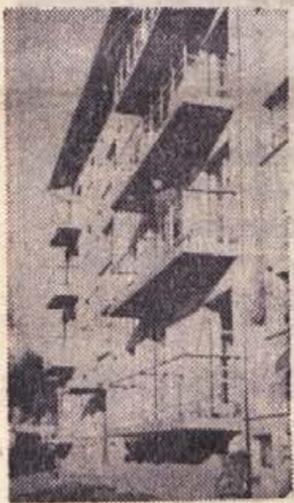
Boksit pri Rudini

V okolici Rudine v Beli krajini so odkrili nahajališče boksita. Strokovnjaki menijo, da so tam precejšnje količine boksita. V prihodnje bodo nahajališče boksita še raziskovali.

Uspesna izpolnitev naloge je skoraj vedno odvisna tudi od pravilne izbire, kje naj bo postavljeno. Borec JLA se vadijo v uresničevanju takih nalog na različnem ozemlju. — Na sliki: skupina z bestrzajalnimi topovi se premika na nov položaj

nih Brezicah, ob požganih belokranjskih in gorjanskih vaseh? Mar ni minilo šele nekaj let, ko smo zbirali žeblice in opeko za obnovo porušenih šol v večini vseh naših mest in vasi? Kdaj, tovarna... so pravzaprav

Do leta 1965 bomo zgradili v okraju 3000 novih stanovanjskih enot

obnovili progo Otovac-Bubnjarci, kdaj si se prvič spet peljal z vlakom iz Bele krajine v Ljubljano? »Šele pred nekaj leti...« porečeš — pa je vendarle minilo od

PRAZNIK ARMADNE IN LJUDSTVA

Letošnja obletnica ustanovitve JLA, 22. december, bo prerasla v širok, zares vseljovski praznik — Ta in prihodnji mesec bo vrsta praznovanj v počastitev JLA in 20. obletnice začetka revolucije zajela vsa mesta in vasi, tik pred koncem leta pa bo izzvenela v veličasten zaključek jubilejnega leta

Ni slučaj, da smo prav praznik JLA izbrali za zadnji spominski datum, v okviru katerega se bodo letos še enkrat zvrstile številne proslave, posvečene 20-letnici ljudske revolucije. Naša ljudska armada je znašla iz

revolucije. Prve temelje nove socialistične družbe so že l. 1941 polagali partizanski borci s puško v roki. Takrat je pričela nastajati edinstvena ljudska armada, ki je iz vseh sovražnih ofenziv in zank, v boju s tehnično najsodobnejše opremljeno fašistično vojsko vedno in povsod izšla kot zmagovalka. To pa zato, ker je bila tesno povezana z ljudstvom. Naša armada je tudi po osvoboditvi ostala neločljivo povezana z ljudstvom. Partizanska vojska je v štiriletnem boju prehodila malone vso Jugoslavijo. Vsak kraj in vsako naselje hranj spomine na boje in dogodke, ki so letos na proslavah spet oživel. Praznovanja v jubilejnem letu bomo zaključili s proslavami v čast ljudski armadi, edinstvenemu simbolu naše revolucije, in še enkrat potrdili trdno povezanost armade in ljudstva.

Proslavljanje, ki se začne v tem mesecu, naj bo čimbolj široko. Izogibali se bomo centralnih proslav, v želji, da bi praznik JLA v svojstveni obliki praznovalo sleherno naselje, sleherni kolektiv in sleherni državljan. V raznoterih ob-

likah se bo izoblikovalo sodelovanje med enotami JLA in ljudstvom.

Naštel bomo samo nekaj oblik takšnega sodelovanja, ki jih predvideva v novembru in decembru garnizon JLA iz Novega mesta. Razgovor prvoborcev z našega področja s starešinami in vojski garnizona o razvoju NOB pri nas so ena izmed mnogih oblik. Hkrati bodo prvoborci obiskali šole in

mladini pripovedovali o bojih v ljudski revoluciji. Vojski iz enot v našem področju bodo obiskali delovne kolektive in si ogledali tehnološki proces v proizvodnji ter nato v razgovorih z delavci in organi DS spoznali delavsko samoupravljanje; hkrati pa bodo vojski proizvajalce seznanili s svojim življenjem in delom v JLA. Pripadniki garnizona bodo na vseh šolah na svojem območju priredili za mladino poljudna predavanja o ljudski armadi, šolski otroci pa bodo pisali naloge o nastanku, o najvažnejših svojstvih in značaju JLA, o od-

Z načrti med članstvo SZDL

Na seji občinskega odbora SZDL v Crnomlju so v petek razpravljali o delu organizacije v jesenski in zimski sezoni. V krajih, kjer delo krajevnih odborov ni bilo zadovoljivo, in tam, kjer dejavnost organizacije v splošnem ni šla, bodo ustanovili sekcije in klube. V občini je že 29 krajevnih organizacij Socialistične zveze in 14 podružnic, vendar so sekcije le v Crnomlju, na Vinčici in morda še kje, klubi pa v Semčju, Stranski vasi itd. Tudi članov je precej manj, kot bi pričakovali, saj je le 58 odstotkov volivcev včlanjenih v SZDL. Čeprav so na zadnji konferenci sklenili, da bodo še letos imeli 70 odstotkov članov iz vrst volivcev, glede tega vprašanja

še ni bilo veliko narejenega. Na seji so poverili članu občinskega odbora SZDL, ki bodo obiskali vse kraje in najkasneje do 25. decembra vskladili delo krajevnih odborov Socialistične zveze z dejavnostjo občinskega odbora.

VREME

od 17. do 27. novembra 1961
Sredi novembra dvo- ali tridnevno izboljšanje vremena, nato močna ohladitev s snegom do nižin in burje. Nekako od 20. do 26. novembra brez bistvenih padavin in hladno vreme. — Okrog 27. novembra padavine. Dr. V. M.

Za varnost pri delu v Brežicah

Nad 190 milijonov dinarjev izgube narodnega dohodka je bilo v 9 mesecih letošnjega leta samo v občini Brežice! Ta izredno visoka izguba zaradi izpada pri delu vsled boleznih in nesreč pri delu, narekuje nujne in učinkovite ukrepe. Med uspešne ukrepe spada vsekakor zavarovanje delovnih mest pred nesrečami in poklicnimi obolenji, ureditev standarda naših delovnih ljudi, vsestranska vzgoja in kontrola izvajanja predpisov. Naš delavec kot osnovni proizvajalec in upravljavec ima vso pravico higiensko-tehnične zaščite. Ne samo pravico, ima tudi veliko dolžnost, da uporablja predpise in sredstva za varstvo pri delu.

Od 12. do 18. t. m. imamo teden varnosti pri delu.

Kmet Gustav Avbelj iz Zužemberka je letos na 8 arih pridelal kar 4800 kg krmne pese. To je rekorden pridelek, ki predstavlja povprečje 60.000 kg na hektar. Da je ta kmet dober kmetijski proizvajalec, nam povedo tudi ostali pridelki, saj je v zadrugu prinesel zeljnato glavo, težko preko 7 kg! Rekorden pridelek je dosegel tudi pri bučah, pšenice san pastore pa mu je uspelo pridelati na hektar 3800 kg.

Komisija za varnost pri delu pri občinskem sindikalnem svetu v Brežicah se je temeljito pripravila na akcijo. Poseben odbor je uredil razstavo o HTV, ki je odprta v Domu JLA od 12. do 18. novembra vsak dan od 8. do 18. ure. Razstava je bogata, dobro urejena in prikazuje higiensko-tehnično varstvo, prometno in požarno varstvo v zvezi s proizvodnim procesom in

delom. Razstavo je odprl v nedeljo ob 8. uri predsednik odbora tov. Toplišek. Ta razstava je prva take vrste v Brežicah in je zanjo veliko zanimanja med delovnimi kolektivi in prebivalstvom.

Posebne komisije so ob sodelovanju inšpekcije za delo pregledale proizvodne in uslužne organizacije v zvezi z zaščito dela. Na splošno se je situacija od preteklega leta popravila, vendar še ne zadovoljuje. Bolje so urejene zaščitne naprave, slabše je pa z vzgojo delavcev in z izdajanjem ustreznih pravilnikov. Glede sestave pravilnikov je treba poudariti, da to niso šablonizirani predpisi zaradi predpisov, temveč da mora tak predpis vsebovati vse elemente, prilagojene posameznim organizacijam in da se mora stalno prilagojevati novim potrebam v kolektivih.

Brežiška komisija za varnost pri delu ima v programu tudi vrsto predavanj in predvajanje filmov s področja varnosti pri delu. Tako akcijo je že izvedel rudnik Globoko, organizirana pa bo še v Dobovi, Cerkljah, Bregani, v Brežicah in v okolici.

Prav bi bilo, da to družbeno koristno akcijo podprejo vse organizacije. Dolžnost delovnih kolektivov je, da si vsi ogledajo razstavo in se polnoštevilno udeležijo predavanj in akcij za čim boljšo varnost pri delu. —ek

Spet družbene obveznosti!

V črnomeljski komuni ljudje slabo izpolnjujejo družbene obveznosti saj dolgujejo občini še okrog 45 milijonov dinarjev davkov. Organizacije in krajevni odbori naj spodbujajo kmetovalce, da bodo čimprej poravnali dolgové. In jim razložijo, da je radi tega težko uredničevati občinske načrte.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Redko kdaj se zgodi, da bi morala kaka vlada preklicevati izjave lastnega veleposlanika oziroma ga dezavuirati, kakor se temu reče po diplomatsko. Se redkeje se to dogaja, če je veleposlanik res izbrana oseba in na tako občutljivem mestu, kot je zahodnonemški veleposlanik Hans Kroll v Moskvi. Toda prav to se je zgodilo v zadnjih dneh, ko se je prvič razširila vest o nekakšni novi sovjetski pobudi oziroma predlogu za rešitev berlinskega vprašanja.

Vesti o novi sovjetski pobudi so prišle v svet po razgovorih, ki jih je imel zahodnonemški veleposlanik Kroll v Moskvi s premierom Hruščevom. Bistvo pobude naj bi bilo v tem, da bi se štiri velesile sporazumele o novem statusu za zahodni Berlin in o dostopu do njega, in v tem, da bi berlinsko vprašanje reševali ločeno od mirovne pogodbe z Nemčijo. Med temi stiki sta prišla na dan dva ugodna momenta: Hruščev je baje potrdil namen sovjetske vlade, da reši berlinski spor s pogajanj in — kakor je bilo že rečeno — sovjetska vlada je pripravljena začeti pogajanja o novem berlinskem statusu, preden sklene mirovno pogodbo z Vzhodno Nemčijo.

Veleposlanik Kroll je bil tisti, ki je prvi sporočil novinarjem del tistega, o čemer se je pogovarjal s Hruščevom in omenil nove predloge. V zahodnih državah niso dali nobene uradne izjave, ker, kakor vse kaže, niso o zadevi vedeli nič določenega. Zahodni predstavniki v Moskvi so se celo pritoževali, da jih je Kroll obvestil o razgovorih šele en dan pozneje. Tudi v Bonnu so bili videti

presenečeni, dokler ni Adenauer jasno povedal, da se zahodnonemška politika ne bo prav nič spremenila. Uradni zastopniki bonnske vlade so zatrjevali, da Zvezna republika Nemčija ni dala nobene nove pobude za reševanje berlinskega in nemškega vprašanja in da je Kroll prekoračil svoja pooblastila, če je Hruščevu predlagal kake nove pobude v imenu bonnske vlade. To je lahko storil samo v svojem imenu, nikakor pa ne v imenu Bonna.

V Bonnu zatrjujejo, da bo Kroll odpoklican iz Moskve in razrešen svojih dolžnosti, če se bo izkazalo, da je prekoračil svoje pristojnosti in ravnal na svojo pobudo. Vsekakor tudi Kroll ni previsoka cena, ki bi jo Bonn plačal za utrditev svoje veljave v očeh zahodnih zaveznikov. Naj bo tako ali drugače, zadeva še ni končana, ker se pravzaprav niso do konca izrekli niti v Moskvi niti v zahodnih glavnih mestih.

V skladu s ponovno obsodbo Sta-

KROLLOV PRIMER

Prav ko to pišemo, se veleposlanik vrača v Bonn, da bi poročal Adenauerju, zunanjemu ministru in drugim visokim bonnskimi funkcionarjem, ker je »ravnal na svojo roko«.

Toda vprašamo se, če je tako izkušen diplomat, kot je Kroll, res ravnal na svojo roko. Ali ni to morda utrjevanje Adenauerjevega položaja tik pred njegovim obiskom v Washingtonu, kjer bo Adenauer imel razgovore s predsednikom Kennedyjem.

Značilno je, da je premier Hruščev čestital Adenauerju ob njegovi ponovni, četrti izvolitvi za konclerja in da je Adenauer odgovoril. To in da je Krollovo ravnanje »na svojo roko« naj bi pokazalo Zahodu, da je Zahodna Nemčija dovolj močna, da ravna z njo Sovjetska zveza kot z evropsko velesilo ali vsaj kot z enakopravnim članom zahodnih velesil.

lina in kulta osebnosti so tudi v vzhodnem Berlinu in po vsej DR Nemčiji začeli odstranjevati Stalinske spomenike in preimenovali kraje in ulice.

Tako so ponoči pod zaščito vzhodnonemške policije podrli velik Stalinov spomenik v središču Berlina. Po sklepu magistrata v vzhodnem Berlinu so tudi del Stalinske aleje preimenovali v Alejo Karla Marxa, drugi del pa v Frankfurtsko alejo. V sporočilu magistrata je rečeno, da so to storili po proučevanju gradiva XXII. kongresa KP ZSSR in zaradi »kršitev revolucionarne zakonitosti v obdobju kulta osebnosti Stalina in hudih posledic, ki so iz tega nastale«.

Sodeč po prvih reakcijah so sklep magistrata o odstranitvi Stalinskega spomenika prebivalci vzhodnega Berlina sprejeli z velikim zadovoljstvom.

Na Senovem ni trgovine z zelenjavo?

Na Senovem imajo trgovino z zelenjavo, vendar je tako slabo-založena z zelenjavo in sadjem, da ni vredna tega imena. Ko sem jo nedavno obiskal, so imeli na zalogi samo krompir (po 22 dinarjev) in jabolka (25 dinarjev). Poslovalnica je povedala, da na Senovem v letnem času zelenjava ne gre v prodajo. Samo v prvem polletju je znašal kalo sadja in zelenjave 85.500 dinarjev.

Zakaj senovske gospodnje kljub prevoznim stroškom kupujejo zelenjavo na živilskem trgu v Krškem ali v tamkajšnji trgovini z zelenjavo? Zato, ker je tam ceneje in tudi izbira je večja. Če bi bila poslovalnica na Se-

novem bolje založena, bi romanje gospodinj v Krško odpadlo. Vsekakor bo potrebno s trgovino z zelenjavo na Senovem nekaj ukreniti. D.K.

KRMELJ
KRMELJ

Potrošniki premoga!

Kupujte najboljši in najcenejši slovenski lignit! Znižanje cen posameznih vrst od 150 do 370 din pri toni, razen tega znižani prevozni stroški!

Rudnik Krmelj

Ze od 2. novembra traja gladovna stavka več tisoč Alžircev po francoskih vojskih, med njimi tudi alžirskih voditeljev, na čelu z Ben Belom. Ker je nevarnost, da bi vsaj pri nekaterih že zdaj nastopila smrt, so francoska oblastva v noči na 13. november nastalo odpeljala skupino alžirskih voditeljev v bolnišnico.

V Parizu so se zbrali člani parlamentov držav NATO, da bi obravnavali odnose med Vzhodom in Zahodom in berlinsko vprašanje. Med drugim je sekretar NATO Stikker izjavil, da je berlinska kriza prisilila svet NATO in vojske oblasti, da so dale prednost krepitvi vojskarskih sil.

Položaj v Južnem Vietnamu se čedalje bolj zaostrova. Z ene strani se krepi gibanje Vietkong, ki prizadeva za udarce desničarskemu režimu Ngo Din Diema, z druge strani pa so ZDA začele pošiljati v Južni Vietnam velike količine orožja, bombnikov in opreme, da bi zajezile »komunistično nevarnost«.

V domovino se je vrnil jugoslovanski državljani Lazar Vračarić, ki so ga zahodnonemške oblasti v Münchnu protizakonito aretirale in pustile šele po štirih dneh pod pritiskom ogorčenja javnega mnenja po vseh evropskih državah.

Atensko sodišče je obsodilo nemškega vojnega zločinca Maxa Mertena na osem let je obz. Obtožen je bil, da je obraboval grške državljane, češ da so med nacistično okupacijo sodelovali z okupatorji. Merten je imenoval nekaj plemičev, ki sedanega grškega premijera Karamanlisa. Pred časom so Mertena izpustili z obrazložitvijo, da Grčija zaupa zahodnonemškemu pravosuđu, ki naj bi uvedlo postopek proti njegovemu državljanu.

Finski zunanji minister je obiskal Moskvo in imel tam razgovore s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom. Ta njim ministrom Gromikom. To obisk je bil v zvezi s sovjetskim predlogom, da bi Finska in ZSSR skupno proučili ukrepe za zavarovanje svojih meja v primeru napada z Zahoda.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Na velikem zoorovanju graditeljev avtomobilske ceste »Bratstvo in enotnost« ter prebivalcev Skopja in predstavnikov ljudstva iz vseh krajev Makedonije je imel predsednik republike Josip Broz Tito zelo pomemben govor, v katerem se je dotaknil številnih aktualnih problemov iz notranjepolitičnega življenja. Govoril je tudi o izredno pozitivnem odmevu na beograjsko konferenco neangažiranih držav, o protijugoslovanski propagandi reakcionarnih krogov v ZDA, o revanšistični politiki v Zah. Nemčiji v luči Vračarićevega primera, o XXII. kongresu KP ZSSR in o kitajsko-albanski gonji proti jugoslovanski socialistični politiki. — Tokrat bomo povzeli najvažnejše misli iz tistega dela Titovega govora, ki se nanaša na probleme notranjepolitičnega življenja.

V začetku je tovariš Tito govoril o optimizmu, ki preveča našo mladino z vedrim pogledom v prihodnost. Naša mladina pomaga graditi našo socialistično deželo, hkrati pa gradi tudi samo sebe. Vtem ko mladina v mnogih deželah ne vidi nobene perspektive za svojo prihodnost, ker je perspektivo povsem zatrla vojna psihoza, naša mladina in vsi jugoslovanski narodi delajo in grade, kot da bo trajal mir vedno.

Potem, ko je poudaril uspehe, dosežene v petnajstih letih povojne graditve, ki so pripomogli, da se naša država uvršča med razvite evropske države, je govoril o nekaterih pojavih, ki jih moramo odstranjevati, da bi lažje in hitreje napredovali. Tako pri industrializaciji naše dežele dostikrat pre malo pazimo, ali bodo številna podjetja, ki jih gradimo, tudi rentabilna. Premalo pazimo na to, da ne bi gradili podjetij istega značaja ne glede na to, če je trg že nasičen. Graditi moramo tovarne, za katere imamo surovine doma in bomo imeli ali že imamo za

njihove proizvode bolj ali manj zagotovljen trg v naši deželi ali izven nje.

Tovariš Tito je nadalje govoril o preveliki razkropljenosti majhnih podjetij, kjer ni mogoče organizirati serijske proizvodnje z visoko produktivnostjo in so zato proizvodi dragi. Imamo podjetja, ki bi rada proizvajala vse, namesto da bi v čimvečji meri kooperirala z drugimi podjetji in tovarnami na zdravni in enakopravni osnovi.

TITO V SKOPJU: DA BI LAŽJE IN HITREJE NAPREDOVALI

V nadaljevanju svojega govora je tovariš Tito obsodil pojave, ko odpuščajo posamezne delavce zato, ker so kritizirali negativne pojave na zdravni osnovi, v prizadevanju, da se stvari izboljšajo. Dejal je, da si je sistem samoupravljanja pridobil na svetu že doslej tak ugled, da bi bila veljkanska škoda, če bi ga okrnili z navidez drobnimi stvarmi in negativnimi pojavi.

Tovariš predsednik je nato govoril o pojavih neelojalne konkurence v naši zunanji trgovini, s katero škodujejo našemu gospodarstvu, ker potiskajo cene navzdol. Očitno je preveč zunanjetrgovinskih podjetij, ki so zgolj posredniki in nimajo nobene zveze s proizvodnjo. Proizvodna podjetja bi se morala bolj zanimati za izvoz. Če ne morejo neposredno, samostojno izvažati, pa se naj več njih dogovori za skupno prodajo svojih izdelkov na tujih trgih. Potem bodo proizvajalci lažje proučevali tuje tržišče in po tem usmerjali tudi svojo proizvodnjo.

Ze pred leti smo govorili, da ne smemo biti več odvisni od vremena in da moramo ustvariti takšne pogoje v kmetijski proizvodnji, ki nam bodo ne glede na to, ali bo ali ne bo suše, zagotovili dovolj pridelkov za prehrano našega prebivalstva. Kljub velikim uspehom pri zagotovitvi teh pogojev (uvajanje sodobnih modernih sredstev) pa še ne moremo dobiti toliko pridelkov, kolikor jih potrebuje naša skupnost, ker še vedno pre malo pridelamo na nesocialističnih, razdrobljenih gospodarstvih. Zato bo treba povečati setevne površine na socialističnem sektorju. To ne pomeni, da bomo s silo jemali te površine, marveč bomo dali potrebna sredstva za povečanje proizvodnje na socialističnem sektorju. Ko bomo imeli 500 do 700 tisoč hektarov setevnih površin, ki jih bomo obdelali na sodoben način, tedaj se nam ne bo zgodilo, da ne bi imeli dovolj kruha ne glede na to, ali bo sušno leto ali ne. Kmet bo prej ali slej spoznal, da je treba tako delati, ker je samo na velikih površinah, obdelanih na sodoben način, mogoče pridelati mnogo kmetijskih pridelkov, ljudem na vasi pa zagotoviti enake pogoje kot delavcu v tovarni. Treba je misliti na mladino, ki sedaj beži v tovarno in bo ostala v kmetijstvu le, če ji bomo zagotovili iste pogoje kot v industriji. Zato pa je treba kmetijstvo začeti obravnavati kot tovarno — s sodobnim načinom proizvodnje in na velikih površinah.

Tovariš Tito je na koncu tega dela svojega govora opozoril na to, da so pomanjkljivosti tudi na socialističnem sektorju kmetijstva. Te je treba hitro odstranjevati, da bi pokazali, da vemo, kaj hočemo in kaj je boljše. V kmetijstvu moramo ubrati pot spodbudnega nagrajevanja kmetijskih delavcev, da bodo ob kar največji vnemi dali naši državi čimveč pridelkov.

ZA PITANJE PRASIČEV SAMO

ker pospešuje debeljenje!
Proizvaja Drogerija, Ljubljana

November - mesec boja proti alkoholizmu

Prave za teden varnosti, ki traja od 12. do 18. novembra, so v novomeškem okraju dobro potekale. Na zasedanjih okrajnega sindikalnega plenuma, na okrajni konferenci za varnost pri delu in na skupščini okrajnega Zavoda za socialno zavarovanje, v Društvu varnostnih inženirjev in tehnikov za okraj Novo mesto so analizirali uspehe, dosežene od lanskoletnega tedna varnosti. Ta zasedanja so dala pomembne pobude in predloge za učinkovito varnostno službo. Zastopniki, ki so bili na zasedanjih, so razumeli svojo vlogo, kar potrjuje dejstvo, da so občinski sindikalni svetji - komisije za varnost pri delu imele šir-

Navedeni podatki kažejo, da je v letošnjem prvem polletju število nesreč v primerjavi z lanskim povprečjem padlo za 7 odst., če upoštevamo pri tem porast števila zavarovancev; medtem ko je prišlo lani na eno nesrečo 14 bolezenskih dni, jih je bilo letos 18. To pomeni, da je bila resnost poškodb večja in da so bile poškodbe težje značaja. Zanimivo, da so bile težje poškodbe v manjših gospodarskih organizacijah, ki imajo neurejeno varnostno službo. Za narodno gospodarstvo pomenijo nesreče pri delu in obolenja veliko izgubo. Leta 1960 je bilo samo za nadomestila plače zaradi delovnih nesreč izplačanih 24.690.000 din. za-

Na žalost spada Jugoslavija med države, kjer se spiše največ alkoholnih pijač. V Sloveniji pa prednjačimo s tem, da je pri nas videti največ pijanih ljudi. Pijančevanje je velik madež na slovenski kulturi; znižuje ne samo ugled, temveč ovira tudi hitrejšo rast duhovne, materialne in socialne kulture. Alkoholizem uničuje telesno, duševno in socialno zdravje, zmanjšuje delovno zmogljivost, ruši družinsko srečo, ogroža telesno, duševno in moralno zdravje

Tudi takih prizorov - žal - v našem okraju ne manjka: pred odhodom v šolo dovoljujejo starši otroku še požirek vina; »za mučca, kakor radi pravijo nespametni roditelji, pa ne vedo, da ubijajo z alkoholom otrokove možgane in življenjsko odpornost

otrok; v industriji in prometu spravlja v nevarnost življenje in uničuje družbeno premoženje.

Seдем let se je v Sloveniji Rdeči križ sam bojeval proti alkoholizmu. Treba je poudariti, da to ni boj proti alkoholu in zmernemu pitju alkoholnih pijač, temveč boj proti pijančevanju. Rdeči križ Slovenije je imel v tem času določen uspeh, čeprav se ni proti pijančevanju bojeval z direktnim napadom in čeprav se po svetu opaža, da se uživanje alkoholnih pijač čedalje bolj širi in da trgovska mreža z vsemi sredstvi propagira take pijače. Rdeči križ je na Dolenjskem uspel predvsem med šolsko mladino s šol-

skimi mlečnimi kuhinjami, s sadnimi sokovi in z vzgojo podmladka RK, med odraslimi pa s sokovniki in kajpada z zdravstvenim prosvetljanjem, ki je že nad 9 let zelo intenzivno zlasti na podeželju.

Zdaj pa Rdeči križ ni več osamljen. Centralni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva je odločil, naj bo mesec november po vsej Jugoslaviji posvečen boju proti alkoholizmu. Glavni in okrajni odbori SZDL so v ta namen imenovali posebne odbore in prav tako so začeli delati ti odbori pri občinskih odborih SZDL, pri katerih je v sodelovanju z Rdečim križem in drugimi množičnimi organizacijami glavno težišče dela.

Okrajni odbor SZDL v Novem mestu je imenoval odbor za boj proti alkoholizmu in je na seji in na posvetovanju z množičnimi organizacijami in zastopniki občinskih odborov SZDL razpravljal pod predsedstvom tov. Viktorja Zupančiča o problemih pijančevanja. Med drugim so sprejeli tudi naslednje smernice:

1. Vso akcijo naj prevzamejo občinski odbori SZDL, ki naj tesno sodelujejo predvsem z Rdečim križem in drugimi množičnimi organizacijami pa tudi z ustanovami, šolami in podjetji.
2. Priredijo naj se razstave, predavanja pa naj bodo po vseh šolah, ustanovah in podjetjih. Tudi na zborovanju SZDL in drugih organizacij, na roditeljskih sestankih, na zborih volivcev itd. je potrebno govoriti o vsestranski škodljivosti pijančevanja in o sredstvih, ki to socialno bolezen zdravijo.
3. Pospešuje naj se pripravljane sadnih sokov po šolah in doma s sokovniki, suši naj se sadje, obnarljajo naj se opuščene sadne sušilnice. Poudariti je treba važno vlogo dobro sušenega sadja za prehrano.

4. Mleko in mlečni izdelki so in ostanejo bistveni sestavni del zdrave prehrane ne samo za mladino, ampak tudi za starejše, če hočejo ostati dolgo mladi in dočakati visoko starost. Mleko v prahu je pravo kravje mleko in po vrednosti ne zaostaja za tekočim, svežim mlekom.

5. Mladina naj se uporabi za akcije proti pijančevanju! Mladina se prosvetljuje in vzgaja v šoli pri pouku in pri podmladku RK, izven šole pa mladino vzgajata dom in okolje. Mladi ljudje potrebujejo pomoči, da bodo svoje presežne sile koristno izrabili, dajmo jim možnost za pravo razvedrilo in koristne igre. Predvsem pa potrebujejo dobrih vzgledov, ki naj jih jim dajo vsi vzgojitelji; starši, šolniki in javni delavci vseh smeri.

6. Zdravstveni domovi naj se zavzamejo za zdravljenje alkoholikov! Alkoholiki so bolniki, ki so največkrat zagrenjeni iz raznih vzrokov. Zato moramo z njimi vselej obzirno ravnati.

7. Društvo šoferjev naj ima predavanje o alkoholizmu in dolžnostih državljanov.

Tako vina ne pijemo! Kožarec ali dva sta lahko prijetno poživilo in okreplilo, kdor pa se z njim brezumno naliva, ga ni vreden ne potreben!

8. Gostinska zbornica naj poskrbi, da bo po vseh gostiščih pestra izbira brezalkoholnih pijač! Ukrene naj, da bodo gostinci lahko izvajali vsa določila o točenju alkoholnih pijač!

9. V obratnih menzah in okrepevalnicah naj se izločijo alkoholne pijače!

10. Omeji naj se izdelovanje umetnih vin, ki je sedaj pri nas 11-krat večje, kot je bilo pred II. svetovno vojno. Naši vinogradniki naj proizvajajo več kvalitetnega grozdja, ki ga pri nas zelo manjka itd.

Boj proti alkoholizmu pomeni prizadevanje za zdrav življenje, za socialistične odnose med ljudmi, za socialistično družbo z visoko socialistično kulturo. Za te visoke cilje je treba nekaj žrtvovati in se marsikomu odpovedati.

Ing. Ivo Zobec

Predavanja za JLA

7. novembra so pripadnikom novomeškega garnizona predavali o razvoju NOB in ljudski revoluciji na Dolenjskem, o napadu na Bučko in o povojni socialistični izgradnji Miro Thorzevske, Tone Počrvina, Milana Šepetavca, Milorada Dimitrijevića, Riharda Romih, Alojza Sone in Ljubo Milošević. Vojski so po predavanju vprašali marsikaj, kar jih je zanimalo, in so bili zelo zadovoljni, ker so lahko spoznali zgodovino krajev, v katerih živijo.

Podoben razgovor za starešine novomeškega garnizona bo v kratkem. Predavanje je bilo eno izmed mnogih srečanj te vrste, ki se bodo vrstila v prihodnjih dveh mesecih. Garnizon/JLA se tovarišem, ki so predavali kot prvi, posebej zahvaljuje.

POTA DO ELEKTRIKE V SUHI KRAJINI

Dolgo zelena elektrika bo v novembru zasvetila tudi v Gradencu, v Velikem in Malem Lipju. Prebivalci teh vasj so letos kljub težavam z veliko prizadevanjem začeli delati. Posebno marljiv je bil odbornik elektrifikacijskega odbora Jaka Golob iz Gradenca, ki tudi zdaj neprestano skrbi, da delo poteka v redu.

Ob tednu varnosti

Na zasedanja, na katerih so sodelovali vsi zainteresirani činitelji v komuni. Navajamo le nekaj bistvenih ugotovitev iz teh zasedanj.

Izredna dinamika našega gospodarskega razvoja, čedalje večje uveljavljanje mehanizacije v proizvodnji in vse večja motorizacija dajejo problemu varnosti vedno večji pomen.

Teden varnosti je spodbudil večino gospodarskih organizacij, da so nesreče in po njih nastalo materialno in moralno škodo resneje obravnavale. Skušali so odpraviti vzroke nesreč. Ugotoviti moramo, da je varnostna in preventivna zdravstvena služba v zadnjih letih dosegla pomembne uspehe tudi v novomeškem okraju.

Podatki kažejo, da sta bili leta 1959 prijavljeni 3.102 nesreči pri delu, leta 1960 - 3073 in v prvi polovici tega leta 1.509 nesreč. Čeprav se je število aktivnih zavarovancev povečalo za 2.000 ali 7-8 odst., število nesreč pri delu ni naraslo, marveč je v dveh letih padlo za 16 odstotkov.

Zaradi nesreč pri delu je bilo leta 1959 povprečno vsak dan 157 za delo nezmožnih zavarovancev ali 0,58 odst., zaradi česar je odpadlo 49.060 delovnih dni; zaradi boleznih pa je bilo povprečno 1.066 ali 3,92 odst. zavarovancev za delo nezmožnih in izgubljenih 333.747 delovnih dni. Zaradi nesreč in obolenj je bilo povprečno vsak dan 1.223 ali 4,50 odst. zavarovancev bolnih, zaradi česar smo izgubili 382.807 delovnih dni.

V letu 1960 je bilo zaradi nesreč pri delu vsak dan 157 ali 0,54 odst. zavarovancev nezmožnih za delo in je bilo zaradi tega izgubljenih 49.381 dni; zaradi boleznih pa je bilo povprečno vsak dan 1046 ali 3,59 odst. zavarovancev nezmožnih za delo in je bilo izgubljenih 328.448 delovnih dni. Skupno je bilo 1.203 ali 4,13 odst. ljudi vsak dan nezmožnih za delo, kar je imelo za posledico izgubo 377.829 delovnih dni.

V prvi polovici letošnjega leta je bilo zaradi nesreč pri delu vsak dan povprečno 174 ali 0,57 odst. aktivnih zavarovancev nezmožnih za delo (izgubljenih 26.835 delovnih dni). Zaradi boleznih pa je 962 ali 3,18 odst. zavarovancev vsak dan nezmožnih za delo (izgubljenih 148.292 delovnih dni). Skupno je bilo vsak dan povprečno 1.136 ali 3,73 odst. ljudi bolnih in za delo nezmožnih zaradi česar smo izgubili 157.127 delovnih dni.

radi obolenj pa 180.703.000 din; v šestih mesecih letošnjega leta za poškodbe 16.906.000 din, za druge bolezni 85.652.000 din. Pri tem niso upoštevani stroški zdravljenja in stroški invalidnih oseb, kar presega letno nad 90.000.000 din. Izguba na narodnem dohodku v letu 1960 je znašala zaradi nesreč 105.181 din, zaradi obolenj pa 699.594.000, v šestih mesecih letošnjega leta pa zaradi nesreč 76.700.000 in zaradi obolenj 414.700.000 din. Škoda zaradi nesreč pa je dejansko še večja, kajti zaradi njih nastaja vrsta drugih izgub: ustavitve dela, manjša proizvodnja, nižja produktivnost, materialna škoda na strojih in še druge posredne izgube, za katere sploh ni podatkov. Čeprav je preventivni cilj skrbi za varnost pri delu v socialistični družbi človek, njegovo zdravje in boljši delovni pogoji, pa tudi materialnih izgub ne bi smeli zanemarjati. Prikazano 7-odstotno letno znižanje skupnih dni zaradi nesreč in obolenj od leta 1959 dalje predstavlja za naš okraj letno nad 95.000.000 din, ki močno ovirajo izboljšanje življenjske ravni proizvajalcev.

RUDI HRVATIN

ZAPISKI Z ZADNJE SEJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA V NOVEM MESTU

Urejanje pokopališč, prometa in drugo

Samo letos je bilo v novomeški občini na novo registriranih 238 motornih vozil - Za združitev manjših gasilskih društev govore predvsem razlogi za večjo učinkovitost ob požarih - Novo: MEDOBČINSKA ZAVAROVALNICA za komune Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje

Dnevni red ločenih in skupne seje obeh zborov občinskega ljudskega odbora Novo mesto 8. novembra je imel kar 18 točk. Seja je trajala od devetih dopoldne do 4. ure popoldne brez prekinitve.

Glavna točka je bilo poročilo sveta za notranje zadeve, ki je zajelo probleme pokopališč, vprašanje Ciganov, požarno varnost in varnost prometa. Izčrpno in pregledno poročilo sveta za notranje zadeve je sprožilo živo razpravo, v kateri so sodelovali odborniki obeh zborov. V poročilu nakazano problematiko bomo v izvlečkih objavili v prihodnjih številkah našega lista. Danes navajamo samo glavne zaključke.

Ustanovljen je samostojen zavod za upravo pokopališč v občini. Obenem je bil sprejet sklep, da se manjša pokopališča združijo v eno.

V občini je 59 pokopališč, skoraj vsa v slabem stanju. Strokovna komisija bo pregledala vsa pokopališča in pripravila načrte za njihovo ureditev.

Zadeva Ciganov je bila že večkrat na seji ljudskega odbora, o tem često razpravljajo tudi zbori volivcev. V prvo vrsto prizadevanj za ureditev tega vprašanja sodi težnja, da bi dosegli stalnost bivanja ciganskih družin na enem kraju z možnostjo zaposlitve dela zmožnih, ter obvezno šolanje otrok. Ciganskim družinam je treba omogočiti, da si postavijo stalne domove in da se vključijo v normalno družbeno življenje.

V občini hitro narašča promet z osebnimi vozili. Samo letos je bilo na novo registriranih že 238 motornih vozil. Enako hitro naraščajo tudi prometne nesreče, katerih je bilo letos že 130. Sklepi in priporočila seje se

nanašajo na stopnjevanje naporov in ukrepov za večjo prometno varnost na naših cestah.

Na območju občine je 38 prostovoljnih gasilskih društev. Zvečine so vsa slabo opremljena in ne morejo uspešno nastopiti v času požarov in drugih nesreč. Sprejet je bil predlog, naj se manjša društva združijo v večja in da se pri nabavi gasilske opreme da prednost gasilskim enotam v večjih krajih.

Podpredsednik obč. LO je odbornike seznanil s potekom priprav za gradnjo tovarne ravnega stekla v Novem mestu. Gradnja tovarne je zagotovljena. Oba zborsta sprejela sklep o ustanovitvi medobčinske zavarovalnice, ki bo prevzela dolžnost dosedanje podružnice DOZ v Novem mestu. Sedež medobčinske zavarovalnice bo v Novem mestu,

delovala pa bo za področje občin Novo mesto, Trebnje, Metlika, Črnomelj, Kočevje in Ribnica. Odborniki so tudi osvojili predlog o reorganizaciji komunalnih služb in cestne službe v občini.

Več kot štiri leta se je vlekel razmejitveni spor med nekaterimi lovskimi družinami, zlasti med LD Novo mesto in LD Dolenjske Toplice. Ta spor je bil že večkrat obravnavan na seji ljudskega odbora. Slo je za nekaj sto hektarov površine med Krko in robom hribov pri Gornjem polju. Izhajajoč s stališča dobrega lovskega gospodarjenja in zakonitih določil, da so meje med lovišči čim bolj naravne in vidne, je ljudski odbor na tej seji sklenil naj se sporni del lovišča dodeli lovski družini Novo mesto.

Kot na vsaki seji je tudi na tej ljudski odbor rešil vrsto upravnih in premoženjskih zadev. Zaradi sorodnosti problematike, ki jo obravnavajo posamezni svetji, je bilo nekaj svetov pri obč. LO združenih. Potrjen je bil sklep delavskih svetov Splošnega čevljarstva -

Novo mesto in podjetja Planika iz kranja, da se podjetje Splošno čevljarstvo priključi Plan ki. Veterinarska postaja Žužemberk se priključi postaji Novo mesto. Ljudski odbor je izdal več poročev in imenoval za upravnika gostinskega podjetja Žužemberk Jožeta Zupančiča.

Obširno razpravo na seji je sprožil predlog, da so starši šoloobveznih otrok višjih razredov osnovne šole Sela-Hinje obvezni pošiljati te otroke v Prevole in Ambrus. Prešolanju otrok višjih razredov iz navedene šole so se nekateri starši odločno uprli. Raje vidijo, da so otroci brez pouka, kot da bi jih poslali na te šole, ki imajo mnogo boljše pogoje za kvaliteten pouk kot šola v Selah, ki nima niti prostorov niti učnih možnosti. Medtem, ko iz Lopate, ki ima najdelj do navedenih šol, otroci hodijo v šolo, se temu upirajo predvsem na Selah in Visejcu, čeprav je to v veliko škodo predvsem otrok samih in njihove bodočnosti. Ljudski odbor je sprejel sklep, da so starši prizadevati otrok dolžni pošiljati otroke na šoli v Prevolah in Ambrusu. Občinski ljudski odbor pa bo poskrbel za ureditev bližnje poti iz Sel do Prevole.

Pravilniki, narejeni v naglici - mrtvorojena deca

● Članice komisije, ki je sodelovala pri sestavi pravilnika o delitvi osebnih dohodkov v črnomaljskem podjetju »Belokranjke«, sem vprašal: »Po kakšnih merilih ste sestavljali pravilnik?« Pomolčala je, nato so jo spodbudile tovarišice iz uprave: »Povej, razloži!« »Veste, jaz sem samo ocenjevala delovna mesta. Za številke ne vem. Tovariš računovodja bo več povedal!«

● Računovodja pri »Belokranjki« je začel: »Je že res, da je tovarišica pripravljala analizo delovnih mest, je pa neizkušena. Kot tehnik dela pri podjetju šele nekaj mesecev...« »Zakaj ste jo izbrali?« sem ga prekinil. »Nimamo kadra in tudi časa ne.« »Koliko članov je v komisiji?« »Sedem, toda delati moram sam, oziroma največ jaz.« »Kolikokrat se je komisija sestala?« »Ja, bilo je nekajkrat. Takrat smo podrobneje pretehtali tale moj pravilnik. Se direktorja moram vprašati, če se z njim strinja, pa...« »So organizacije razpravljale o pravilniku?« »Da, del za delom.« »Pa kolektiv?« »Oba pravilnika smo nabili na oglasno desko, tako da si jih proizvajalci lahko ob vsakem času ogledajo. Njihove pripombe upoštevamo.«

S pravilniki o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov so prišli med vsemi črnomaljskimi podjetji v »Belokranjki« najdlje. Merila o čistemu dohodku so že uveljavili, medtem ko bo o pravilniku nagrajevanja razpravljali še delavski svet.

Značilen je sistem meril, po katerih bodo v »Belokranjki« delili osebne prejemke. Pri analizi delovnih mest so točkovali posamezna delovna mesta ne glede na to, ali je pri stroju tehnik, kvalificiran delavec ali priučen delavec, kar pomeni, da bo plačana res samo storilnost ne pa človek z določnim naslovom. Na takem delovnem mestu bi se dalo potemtakem za povprečno doseganje dnevne norme, za vestno razporejanje izdelkov v razrede, s prizadevanjem, da bi bilo čimmanj odpadkov in polomljenih igel na šivalnih strojih, upoštevajoč še skrb posameznika za nadpovprečno kvaliteto izdelkov in da bo plan »vsaj« stodontno realiziran, doseči 100 točk. Povedano drugače bi to pomenilo, da bo delavka ob svoji povprečni storilnosti prejela 25 do 30 tisočakov mesečnih prejemkov. Pri tem bo lahko sama izračunala, koliko bo dobila, saj v »Belokranjki« obračunavajo osebne prejemke po enoti izdelka. Prav tako bo tudi izračunala razne »odbitke«, bodisi zaradi slabe kvalitete ali če bo polomila preveč igel na stroju, če bo za izdelek porabila preveč blaga, če bo preveč odpadkov itd. Na ta način naj bi predvsem prišlo do izražanja ustvarjalno delo hkrati z varčevanjem in drugim važnim činstvili, od katerih je neposredno odvisen uspeh podjetja.

Morda bo kdo vprašal: zakaj točkovanje? Gospodarski sistem prepušča stvar notranjih odnosov v podjetju de-

ga samoupravljanja le preveč zanesli na plodne razprave o novem gospodarjenju. Večkrat je bilo tudi slišati, da je sestavljanje pravilnikov samo formalnost ter se zaradi tega »nikamor ne mudi«; na drugi strani pa da je dobro počakati, da bi videli, kako bodo pravilnike sestavili drugod.

● Ne odlašajmo več!

Cas je hiter. Pričakovati je bilo, da bo o pravilnikih razpravljal zbor proizvajalcev pri ObLO, vendar se ta kljub opozorilom, kakšno je stanje v podjetjih, ni sestal. Prevladalo je mišljenje, da bi morala sindikalna organizacija stopiti na prste problemom in zdramiti komisije v podjetjih, češ: koga še ča-

Kako si kolektivi v črnomaljski komuni pripravljajo pravilnike o delitvi čistega in osebnega dohodka — Najdlje je prišel kolektiv »BELOKRANJKE« — Nekaterim se še vedno nič ne mudi, drugje spet pa delijo sredstva še kar »na slepo«, po občutku... Dobro, vsestransko utemeljeno delo naj vnaprej prepreči »krpanje« pravilnikov, ki morajo postati eno glavnih gibal za doseganje novih uspehov v proizvodnji in poslovanju vseh delovnih kolektivov!

sistem je pri njih le nekoliko drugačen, kakor smo ga navajeni pri drugih podjetjih. Važno je le, kakšna merila so izbrali za točke, oziroma kaj točka pomeni. Več o tem sistemu ne bi govorili, saj pravilnik navsezadnje še ni potrjen in torej ni dal še nikakršnih sadov, razen če upoštevamo, da se o njem govori v kolektivu in izven podjetja samo »previdno«.

● Zakaj previdno?

Med črnomaljskimi podjetji je namreč zavladala bojazn, da bi bilo marsikaj narobe, če bi določeno podjetje prvo prišlo na dan s svojimi merili. To odlašanje se vleče že od tistih dni, ko so o pravilnikih in novem gospodarskem sistemu razpravljali pred delovnimi kolektivi. Še danes je mogoče slišati izjave nekaterih političnih delavcev, kako dobro in dosledno je bilo v posameznih podjetjih prikazano novo gospodarjenje ter da so se vsi zanesli na te uspehe in prav zaradi tega odlagali pravilnike. Dasiravno so politične organizacije v podjetjih kasneje neprestano opozarjale, kako kratek rok je še, ko bodo morala nova merila pričeti veljati, so se vodstva podjetij z računovodskimi in tehničnimi kadri, pa tudi organi delavske-

ljudi, ki bi znali oceniti svoje delo?

● Čemu kasneje krpati?

Bojazni so upravičene, kar označuje tudi izjava člana kolektiva nekoga podjetja na posvetovanju o pravilnikih: »Če bo kdo od vodilnih preveč zaslužil, se bo že našel kdo, da mu bo preprečil pot do neupravičenega zaslužkarstva. Če pa bo delavec zaslužil le 10.000 dinarjev, najbrž ne bo nikogar, ki bi se zanj potegnil.« Čez noč narejen pravilnik pa bi prevelike razpone v osebnih dohodkih kaj lahko dovoljeval. Zakaj bi kasneje krpali, če lahko že zdaj preprečimo, da bi se tu in tam delale luknje! Za to je treba tehtnih premislekov, študija in analiz.

Cas, do katerega so se črnomaljska podjetja obvezala izdelati merila, je kratek. Komaj mesec dni nas še loči od zadnjega roka. Zato še enkrat: ne previdnost, da bo

s pravilniki kaj narobe, če bodo začeli veljati, previdni in dosledni bi morali biti pri merilih, ki jih podjetja določajo na osnovi lastnih analiz.

Brežiški Zdravstveni dom odgovarja

V vašem listu je bil 2. 11. 1961 objavljen članek brez podpisa avtorja pod naslovom »Kje so meje in morala«.

Članek je poln netočnosti in pisan v tonu, ki je za kolektiv Zdravstvenega doma, kakor tudi za posamezne člane kolektiva tako žaljiv, da se tudi kolektiv Zdravstvenega doma sprašuje »Kje so meje in morala«.

Smatramo, da je vsebina članka neresnična. Kje je avtor dobil potrebne podatke, saj se do izvora točnih informacij, t. j. do Zdravstvenega doma, do sedaj še ni potrudil ničče razen številnih komisij, ki so se zadnje mesece vrstile pri nas. Zanimivo je, da so se vse te komisije pohvalno izrazile o poslovanju in gospodarstvu v naši ustanovi, kar je razvidno iz zapisnikov.

Zdravstveni dom je bil ustanovljen 1. 8. 1953 z združitvijo prej samostojnih ambulanz (zobne, splošne, AT dispanzerja in reševalne postaje). Bili smo praktično brez sredstev in brez opreme v stavbi, ki je bila tedaj v zelo slabem stanju. Razen tega smo razpolagali z minimalno opremo.

Leta 1960 smo od Zavoda za socialno zavarovanje dobili 3.015.900 din za gradnjo otroškega dispanzerja. Naj se pisec članka ne boji, da bodo ta sredstva uporabljena v druge namene, pač pa bomo morali krepko dodati iz lastnih sredstev, kar je vsem članom kolektiva popolnoma jasno. Mimogrede naj omenimo, da se je kolektiv zaradi tega odpovedal lanskoletnim razgradam v višini 800.000 dinarjev.

Kar zadeva »moledovanje za stanovanje« naj pojasnimo naslednje: v prvi vrsti moramo ugotoviti, da nihče nikogar ni postavil pred vrata, kar tudi ne bi bilo od najvišjega predstavnika občine pričakovati, saj bi to bilo v naši socialistični družbi »milo rečeno« neumestno.

1959. leta je imela naša ustanova v občinskem družbenem planu odobrenih 8.000.000 din kredita za gradnjo stanovanjskega bloka. Na predlog občine pa smo ta kredit odstopili splošni bolnici v Brežicah in si s pismeno pogodbo zagotovili v bloku dve stanovanji. Dobili smo eno stanovanje, z drugim pa je in še vedno razpolaga občina. Načrte, ki smo jih dali izdelati in jih plačali, pa nam je ObLO prodal brez naše vednosti — proti odškodnini. Huzorno je misliti, da bi ustanova, kot je naša, do sedaj mogla

Z A B E L E Ž E N O

»Naši sadovnjaki niso urejeni. Po petletnem programu gospodarskega razvoja bomo imeli toliko in toliko sadnih dreves, ki bodo tako in tako obrodila. Za domačega potrošnika, domače sadje!«

Tako so poudarjali na zadnji seji občinskega odbora SZDL v Črnomlju. Potem se je oglašil predstavnik Belsada, češ: »Kaj nam koristijo nar-

Sadje naprodaj, toda gnilo...

črti, ko pa ne moremo do sadja. Naš obrat potrebuje toliko in toliko industrijskega sadja, pa ga na domačem terenu ne dobimo. Kmetijska zadruga je blokirala vso občino, tako da se brez njene vednosti ni smelo odkupovati.« Predstavnik kmetijske zadruge pa se je zagovarjal: »Če je zadruga pooblaščenca za odkup, se nima nihče drug vtikati v to stvar, zlasti pa ne »razni sindikati iz Kočevja«. Če nismo sadja mi odkupili...« — Predstavnik Belsada je še povedal, da so morali po sadje v Metliko, kjer jim ga je pripravila tamkajšnja kmetijska zadruga. V Metliki so odkupili 400 ton sadja, medtem ko so od KZ Črnomelj dobili le 12 ton. — Tedaj je razprava o tem vprašanju dosegla višek. Kmetijsko zadrugo v Črnomlju so ostro kritizirali, zakaj brani direktno odkup sadja, saj je sama brez skladišč. Pri tem ji gre gotovo za visoko maržo, skratka za čisti zaslužek. Dogodilo se je celo, da je nasilno preprečevala odkup sadja od zasebnih pridelovalcev, ki so ga ti nameravali prodati izven občine ali pa tudi potrošnikom v občini. Ne dvomno je pri tem najbolj prizadet Belsad; namerava da bi sadje predelali, gnije po vrtovih in sadovnjakih, saj »ga je bilo letos toliko, da ga kmetje ne morejo porabiti zase!«

Na drugi strani spet ugotavljamo, da ni sadja v mestih, za široko potrošnjo. Torej dvojna škoda na vseh koncih in krajih! Zakaj je zadruga pri tem tako kratkovidna? Ali je res prav govoriti, da »naj vse propade, če ne bomo mogli zaslužiti?« Prav je, da dobiček ostane v komuni, toda zaradi nepravilnega gospodarjenja ene gospodarske organizacije ne bi smeli trpeti škode potrošniki, ki do sadja ne pridejo, niti ne pridelovalci, ki jim sadje gnije! Primer dovolj jasno govori o nezdravem načinu, ki mu lahko rečemo tudi »lov za komercialnim uspehom« na račun potrošnikov.

graditi stanovanjske stavbe, saj so bila vsa izločena sredstva do 31. 3. 1961 namenska. Od tedaj dalje pa tudi nismo mogli zbrati potrebnih sredstev za gradnjo. Vsa sredstva, ki smo jih imeli na razpolago, imamo na skladu namenjena otroškemu dispanzerju.

Zaradi nerazumevanja na merodajnih mestih in neizpolnitve pogodbe smo pri zadnji delitvi stanovanj ostali prikrajšani in nam je zaradi tega stomatolog službo odpovedal. Kolektiv se zaveda, da je v bodoče dolžnost ustanove priskrbeti stanovanja svojim uslužbencom. Seveda se ne sme in ne more pričakovati, da bo to izvedljivo v najbližji bodočnosti.

Se pojasnilo k dežurni službi: 1. 8. 1961 smo uvedli stalno dežurno službo v ustanovi, ki vse do sedaj zadovoljivo deluje. Sestra oziroma bojkotarka je stalno (tudi ponoči) v zdravstvenem domu, tako da nikomur ni potrebno iskati zdravnik na domu. Vsi, ki dežurajo, stanujejo okoli 500 m stran, dva pa celo v istem bloku. Sestra nudi prvo pomoč, kliče zdravnik po potrebi v vsakem času v ambulanto in ga telefonično obvešča o obiskih. Tako je jalov vsak izgovor, da ni moč najti dežurnega.

Od 1. 4. 1961 dalje je v veljavi novi način finansiranja in gospodarjenja v zdravstvenih zavodih in uveden novi način razporejanja zdravstvenih delavcev. V tem času smo tudi začeli sklepati pogodbe z Zavodom za socialno zavarovanje o pavalšanem plačevanju zdravstvenih uslug, kjer skladi niso bili upoštevani. Na kritiko razporejanja dohodka 90:10 naj navedemo, da pravilnik določa delitve dohodka 80:20, ker pa nam do sedaj še niso znani vsi pokazatelji (mnogo naših zavarovancev, za katere nimamo podatkov, stanuje izven občine naše komune in dobivamo zanje račune od drugih zdravstvenih domov, kar občina zmanjšuje plačila; cene zdravstvenih storitev so še vedno iste kot leta 1958, čeravno se je material v tem času podražil za 150%), so se naši samoupravni organi odločili za omenjeno in kritizirano delitev s tem, da se po možnosti že do konca tega leta, če bodo urejene cene zdravstvenih storitev, formira razmerje 80:20.

Prav v dnevi, ko se na naš kolektiv zgrinjajo žolčni napadi glede slabega gospodarjenja, smo iz lastnih sredstev nabavili nov reševalni avtomobil, ki stane 3.100.000 din.

Na izdelavi pravilnikov je petčlanska komisija delala polne tri mesece. Ker ni bilo na razpolago nobenih, tudi ne okvirnih navodil, se je oprlala na izkušnje nekaterih drugih ustanov, ki so bile v tem delu že pred nami. Na sestanku, ki so ga člani komisije imeli s predstavniki ostalih zdravstvenih domov Spodnje Posavje, ni nihče dobil nobenih navodil, kakor to trdi pisec članka, temveč je bilo to le posvetovanje. Tako so pravilniki vseh zdravstvenih domov v Spod. Posavju glede osebnih prejemkov vedeli ali manj izenačeni. Kakšna bi bila situacija s kadri v naši ustanovi, če bi bili na primer pri nas osebni prejemki znatno nižji kot v ostalih enakovrednih ustanovah, ko je zdaj kritična? Prav gotovo ne preveč rožnata! Sicer pa so številke, navedene v članku, neresne.

Pripominjamo, da je bila naša ustanova v brežiški komuni prva, ki se je lotila izdelave pravilnikov, ne zaradi bojazni pred zaključnim računom, kar to domneva pisec članka, saj je naša knjigovodska evidenca urejena, tako da je ob denega urejena, tako da je ob vsakem času viden uspeh celotnega zdravstvenega doma. Če ne bi posameznih ekonomskih enot. Večina zdravstvenih domov v Spod. Posavju je imela te pravilnike že izdelane in la te polemike ne bi bilo, če bi naša ustanova zadnja v komuni sprejela pravilnik.

Glede medsebojnega obračunavanja zdravstvenih storitev med Zdravstvenim domom in Splošno bolnico v Brežicah pripominjamo, da noben bolnik ni bil pri iskanju zdravniške pomoči po krivdi ustanove odkupovan. Logično je, da zdravstveni dom ni dolžan plačevati storitev drugih ustanov, če jih lahko enakovredno opravi doma. Če pa je potrebno poslati bolnika drugam, uvidi to zdravstveni dom in se ta pravica v primeru potrebe nikomur ne krati. Torej je povsem nemestna in za zdravstvene delavce žaljiva trditev, da bolniki gledajo skozi dinar, saj se naši zdravstveni delavci še ne štetokrat dokazali, da so pravilni pomagati vsakomur ob vsakem času, pogostoma v najtežjih pogojih.

Hvaležni in dovzetni smo in bomo za vsako dobronamerno kritiko, ki naj temelji na resničnih podatkih in naj bo plačilna v smislu izboljšanja zdravstvene službe.

Kolektiv Zdravstvenega doma, Brežice.

Upravni odbor Belokranjske železolitvarne in strojne tovarne BELT — ČRNOMELJ

razpisuje naslednja delovna mesta:

— vodje računovodskega sektorja

Dovršena ekonomska fakulteta in najmanj 3 leta prakse v računovodstvu oz. srednja strokovna izobrazba z najmanj 10 let prakse v računovodstvu, od tega najmanj 5 let na vodilnem delovnem mestu

— inženirja metalurga

večletna praksa v livarni sivega liva

— delovodje livarne

metalurški tehnik z najmanj 8 let prakse ali visokokvalificiran livar z 10-letno prakso, od tega najmanj 5 let na srednje vodilnih delovnih mestih v livarni sive litine

Osebnih dohodek po dogovoru; takoj vseljiva družinska stanovanja na razpolago oz. za neporočene opremljena garsonjera. Selitvene stroške plača gospodarska organizacija. Rok za priglasitev na ta razpis je 15 dni od zadnje objave v dnevnem časopisu. — Belokranjska železolitvarna in strojna tovarna BELT — Črnomelj.

Potujoči kino v metliški občini

Zopet je začel delovati potujoči kino, ki obiskuje vse večje kraje v občini. S francoskim filmom »Precep« je obiskal le Suhor in Radovico, naslednji film je bil »Na smrt obsojeni je po-begnili«. V dnevih pred občinskim praznikom bo predvajal jugoslovanski film »Akcijsko«. Obisk pri začelnih predstavah je bil slabši kot običajno.

● ALKOHOL je smrtni sovražnik varnosti in reda na cestah

PROGRAM PETLETNEGA RAZVOJA OBCE CRNOMELJ PRED SOCIALISTIČNO ZVEZO

ZDAJ PRED ZBORE VOLIVCEV!

Največji porast bo dosegla industrija, ki jo bodo še razvijali. Nadalje je predvideno veliko povečanje bruto produkta in narodnega dohodka v kmetijstvu, ki preživlja okrog 66 odstotkov občanov. Tudi gradbeništvo se bo krepilo, saj je določena cela vrsta različnih gradenj, ki jih bo treba končati do 1965.

V kmetijstvu bodo krepili proizvodne okolišče, pridobili okrog 400 ha novih površin z melioracijami, še naprej izboljšali steljnike in krečili gozdove. Obnavljali bodo vinograde, sadovnjake in krepili socialistični gospodarski sektor.

Razprava je načela tudi tista vprašanja, o katerih plan ni dokončno spregovoril ali pa jih sploh ne upošteva. Gre predvsem za negospodarske dejavnosti. Tu bi se lahko ustavili pri vprašanju novih stanovanj. Plan sicer pove, da bo v tem petletnem obdobju zgrajenih novih 250 stanovanj, bo pa to na porast števila zaposlenih (40 odst.) in glede na to,

da je že zdaj vloženi okrog 80 prošenj za dodelitev stanovanj, le premalo. Računati moramo, da bo dotok v industrijska središča v komuni vedno večji. Zaposlilo se bo veliko žena; to pomeni, da jih bo treba razbremeniti. Otroški vrtci, servisi pri stanovanjskih skupnostih in podobno bi to znatno omilili. Samo v Crnomlju in Semicu je to vprašanje tako pereče, da ga ne kaže odložiti za prihodnje petletno obdobje.

S tem v zvezi bo treba misliti na obrate družbene prehrane, o katerih je bilo

zadeva pomoč ObLO, naj bi določili tak vrstni red gradenj, da bi najprej urejevali najbolj pereča vprašanja. V tem gospodarskem obdobju bodo potemtakem dokončno elektrificirani vsi kraji v komuni, v mnogih večjih središčih pa bodo napeljali vodovod.

Velja še omeniti, kaj je razprava povedala o šolstvu, zdravstvu, kulturi in pod. Ze v planu je določeno, da bo do konca leta 1965 v Dragatušu zgrajena nova šola, v Crnomlju pa bodo dogradili osnovni šoli šest učilnic. To vsekakor ne bo za-

dobno ambulanto in zobozdravnika, pa tudi lekarna bi bila potrebna. V Starem trgu bo zobno ambulanto pomagal urediti okrajni zavod za socialno zavarovanje iz Ljubljane, delno pa tudi ObLO Kočevje, ker se bodo tam zdravili tudi ljudje iz kočevske komunne. V Crnomlju bi bilo treba preurediti zdravstveni dom in zgraditi lekarno...

Teško je v kratkem poročilu obdelati vsa vprašanja, o katerih je tekla razprava na seji občinskega odbora SZDL v Crnomlju. Lanko pa iz razprave izluščimo osnovno misel: s petletnim programom gospodarskega razvoja črnomaljske komunne bo treba čimprej iti pred zборе volivcev. Sele ko bodo ti spregovorili o njem in pretresli vsa vprašanja, bo plan rus zrel in ga najbrž ob podporji vseh občanov ne bo težko uresničiti. Tu pa je nova naloga Socialistične zveze, da k razpravi pritegne kar največ vseh državljanov.

I. Z.

Na seji občinskega odbora Socialistične zveze v Crnomlju, ki je bila prejšnji petek, 10. novembra, in so se je udeležili razen delegatov tudi predstavniki ObLO ter drugi gostje, so uvodoma razpravljali o petletnem družbenem načrtu za črnomaljsko komuno. Osnutek tega plana predvideva, da se bo bruto produkt v primerjavi s preteklim gospodarskim letom do 1965 povečal za 137 odstotkov — v okraju le za 106,3 odstotka — in narodni dohodek za 182 odstotkov, kar je tudi veliko več kot v okraju. V tem obdobju bo razmerje med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami 60:40 (v okraju 70,9:20,1); to pomeni, da bo komuna znatno bolj skrbela za izgradnjo na negospodarskih področjih (stanovanja, šole, ustanove, ceste in podobno). Na ta način bi marsikje dosegli republiško povprečje, drugje pa ne bi bili veliko pod njim. Plan je torej napet, kar so potrdili tudi v razpravi.

Priprave za konferenco žena v Sevnici

Iniciativni odbor za pripravo konference žena v Sevnici je že določil dnevni red konference, ki bo razpravljala o vključevanju žena v organe delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja in o varstvu družine. Na konferenci bo obravnavali predvsem našete probleme žena iz sevnškega in krmeljskega okolišča, ker jih je tam največ. Brez dvoma tudi v ostalih krajih občine žene ne živijo brez težav, vendar se je iniciativni odbor odločil temeljito obdelati najprej samo del področja, ker želi, da bi bila konferenca delovna in ne splošno deklarativna, kot je bila spomladanska. Dve komisiji že pripravljata gradivo. Iniciativni odbor je sprejel predlog, naj bi v Sevnici uredili »Solo za življenje«, ki bi nudila mladini pomoč in koristne nasvete. Konferenca žena bo 13. decembra.

sicer že več razprav, napravilo se pa ni veliko. Toda če hočemo ustvariti boljše pogoje za delovne ljudi oz. roma razbremeniti družino, je treba skoraj urediti tudi te stvari.

Razprava je obširno razčlenila predvsem tiste dele plana, ki načelno govore o problemih. Večkrat je bilo slišati pripombe o domači obrti, ki tudi v Belj krajni že izumira. V mestu in na podeželju, predvsem v večjih središčih, so potrebni obrati družbene obrti in ponekod tudi servisne delavnice. Obnoviti bo treba prometno mrežo, pri čemer naj bi važnejša cestišča asfaltirali in tlakovali, na drugi strani pa še nadalje obdržali že skoraj klasičen način vzdrževanja potov, s samopriskrbi prebivalstva. Kar

dostovalno, saj je dotok v središča s šolami vedno večji ter bodo v Crnomlju kmalu potrebovali še šest učilnic. Zakaj ne bi že zdaj mislili na to in se odrekli kakšni drugi gradnji, so se spraševali črnomaljski prosvetni delavci. — Podobno je tudi v zdravstvu, kjer manjka zdravnikov, ambulanz, lekarn itd. V Semicu se n. pr. že vrsto let »tolčeje« za spo-

■ V desetih letih se je uvoz na enega prebivalca pri nas povečal od 14,1 dolarja na 26,5 dolarja, medtem ko je bil izvoz v istem obdobju kar za 16,2 dolarja večji kot leta 1950 (zdaj 25,9 dolarja na prebivalca).

■ V prvih devetih mesecih letošnjega leta je Jugoslavija izvozila za 120 milijard dinarjev blaga, kar je za 1,3 milijarde več kot lani v istem času. Uvozili pa smo za 192,8 milijard dinarjev blaga, kar je za 10 milijard več kot lani.

■ V zadnjih osmih letih se je število zaposlenih v družbenem gospodarstvu povečalo za milijon. Gospodarske organizacije so vsako leto zaposlile povprečno 132.000 novih delavcev in uslužbencev.

■ V sedmih mesecih letošnjega leta se je število varčevalcev s hranilno knjižico povečalo od 3.160.000 na 3.313.000. V tem času so varčevalci vložili 19,3 milijard dinarjev.

V 15 letih se je v JLA strokovno usposobilo za opravljanje poklica 561 tisoč 956 vojakov: 97 tisoč vojakov za minerje in kompressoriste, 145 tisoč za voznike motornih vozil, 107 tisoč za radiotelegrafiste in telefoniste, 42 tisoč za mehanike, 20 tisoč za bolničarje, 70.500 za kuharje in peke, 7026 za strojnike, 11.500 za zidarje, kovače in kolarje ter 61.330 za prometnike, električarje, strojnike, kurjače in razne druge poklice

Družbeno upravljanje v zdravstvu se čedalje bolj utrjuje

O NEKATERIH PROBLEMIH IN USPEHIH ZDRAVSTVENE SLUŽBE V KOMUNAH SPODNJEGA POSAVJA

Z novim zakonom o organizaciji zdravstvene službe je državljanom omogočena prosta izbira zdravstvenih delavcev in zdravstvenih zavodov. Iz dosedanjih izkušenj je razvidno, da se teh pravic ljudje s Spodnjega Posavja močno poslužujejo. Bolniki so se večinoma že odločili za zdravnika, ki mu zaupajo. Pri svobodni izbiri zdravnika so postali državljani vse bolj zainteresirani za urejanje zdravstvene službe, hkrati s tem pa je nastal zlasti pri nekaterih bolj izkušenih zdravnikih neprijetno večji naval bolnikov, kot pri drugih. Za bolnika je neugodno, ker mora pri takem zdravniku dalj časa čakati na sprejeto. Tudi glede obiskov na dom ključje nekateri bolniki zdravnika iz oddaljenejšega zdravstve-

nega doma, čeravno sami poravnajo vse dodatne stroške. Nastaja pa vprašanje, če je strokovnost takega zdravstvenega delavca spričo velike obremenitve zadovoljiva. Reš pa je, da veliko bolnikov iz Vidma-Krškega išče zdravstvene pomoči v zdravstvenem domu na Senovem. To se dogaja predvsem zaradi neurejenih zdravstvenih razmer v Vidmu-Krškem, saj tu ordinirata le dva zdravnika, ki pa vsega ne zmoreta. Zaradi tega bo treba v bližnji bodočnosti rešiti vprašanje zdravstvene službe v Vidmu-Krškem.

Povsem drugačno stanje zdravstvene službe je na Senovem. Tu je nov zdravstveni dom, ki je tudi kadrovsko dobro zaseden. Upravičeno je na Senovem zdravstveni center za občino Videm-Krško.

V Brežicah zdravstvena služba še ni najbolje urejena. Veliko pacientov se zateka v bolnišnico, ker ne ve za stanovanje dežurnega zdravnika. Posledica tega je, da nastajajo med zdravstvenim domom in bolnišnico zaradi plačila računov nesoglasja. S skrajšano dograditvijo enonadstropnega trakta bo postala brežiška bolnišnica pomemben zdravstveni zavod v Spodnjem Posavju.

S prosto izbiro zdravnika raste bolnikovo zaupanje

Mnenja nekaterih zdravstvenih delavcev iz Spodnjega Posavja o prosti izbiri zdravnika in o siceršnji pogodbi s socialnim zavarovanjem pa so sledeče:

● Dr. JURIJ PESJAK iz Sevnice:

»Prosto izbiro zdravnika in zdravstvenega zavoda pozdravljajo ne samo vsi bolniki, temveč tudi mi — zdravniki. Vemo namreč, da je za uspešno zdravljenje velikokrat eden prvih pogojev zaupanje bolnika v zdravnika, katerega si je sam izbral. Prej tega ni bilo in je bil bolnik večkrat prisiljen iskati pomoč pri zdravniku, ki mu ni toliko zaupal. Zato menim, da smo na dobri poti k izboljšanju odnosov in zaupanju med bolniki in zdravniki.

Nekaj novega je v zakonu pogodba, ki naj jo sklene zdravstveni zavod z zavodom za socialno zavarovanje. S pogodbo se urejuje način in višina plačila zdravstvenih storitev. Kakšen način plačevanja bo določen v pogodbi (pavšal ali plačilo za posamezne storitve), je odvisno od obeh strank, ki sklepata pogodbo. Odločitev za pavšal ali protj pavšalu ni preprosta, ker nimamo nobenih izkušenj.

● GUSTAV ROSTOHAR, dentist iz Vidma-Krškega:

»Pravica proste izbire zdravnika ali zobozdravnika je zlasti za bolnika velika pridobitev. Prosta izbira pa bo v krajih, kjer je samo en zdravnik oziroma zobozdravnik, otežkočena. Prav je, da se bolnik sam odloči za zdravnika, ki ga bo zdravil, saj je tako zdravljenje uspešnejše. Ze samo zaupanje je polovico uspeha!

Novi zakon o organizaciji zdravstvene službe je tudi za zdravstvene zavode ugoden, saj upravljajo in razpolagajo s sredstvi in skladi. Družbeno upravljanje v zdravstvenih domovih se je s tem še bolj utrdilo. Glede pavšalnega plačevanja ambulante in poliklinične službe menim, da bi moral o tem mnogo bolj razpravljati zavod za socialno zavarovanje s predstavniki zdravstvenih ustanov. Brez dvoma igra komuna tu veliko vlogo in je naša dolžnost, da se nenehno poglabljamo v zdravstveno problematiko in

skupno sodelujemo pri reševanju vseh problemov.

DR. JOŽE PEČEK iz Brežic:

»Za bolnika je zelo pomembna prosta izbira zdravnika. Dogajalo se je, da bolnik ni zadovoljen z zdravnikom, pa tudi zdravnik je pri tem imel neprijeten občutek. Zavest zdravnika, da si ga je bolnik izbral prostovoljno, bo dobra spodbuda za kakovostno zdravljenje. Ker je zdravstveno osebje plačano po učinku, si prizadeva opraviti vse storitve v zdravstvenih domovih, kar je le v zadovoljstvo bolnikov.

Primerno pavšalno plačevanje socialnega zavoda je koristno za bolnike kot za zdravstvene delavce.

Novi zakon o organizaciji zdravstvene službe ne omogoča samo proste izbire zdravstvenih delavcev, temveč jamči za razširitev kakovostne zdravstvene službe nasploh. Z novim zakonom je državljanom dana še ena pravica, ki je prej niso imeli.

Drago Kastelic

● NA CESTI NISI SAM: zasenči luči!

Krška vas borcev za svobodo

Pri odkritju lepega spomenika borcev NOB in žrtvam fašizma je ob 20. obletnici začetka revolucije govoril tudi general major Lojze Zokalj-Ziži

Po vsej domovini se letos spominjamo začetka naše revolucije. Odkrivamo spomenike padlim borcev za svobodo, častimo spomin žrtev fašizma. Mladi rod spoznava zločine okupatorjev. Proti ubijalcem in preganjalcem naših rodoljubov in borcev za pravico ter neodvisnost se dviga glas ljudstva, ki izraža svojo neskončno hvaležnost vsem borcev naše revolucije. Spomeniki, ki jih odkrivamo, opominjajo bodoče rodove: ne pozabite! Ne pozabimo nikdar zločinov okupatorja in njegovih domačih sodelavcev!

V takem slavnostnem vzdušju je proslavljala tudi brežiška komunna svoj občinski praznik. Ena najlepših in najpomembnejših praznikov je bila v Krški vasi v nedeljo, 29. oktobra, ko se je tam zbralo nad 2000 ljudi - nekdanjih borcev in aktivistov, delavcev, kmetov, žena in mladine. Med gosti so bili tudi rojak general Lojze Zokalj-Ziži, prvoborci Šterban, Bajc in številni predstavniki oblasti, političnih ter družbenih organizacij. V okviru praznovanja ob 20-letnici revolucije in občinskem prazniku je Zveza borcev Čatež-Krška vas izročila javnosti plod dolgoletnega dela: veličasten spomenik borcev za svobodo, ki stoji na mestu znamenite vaške lipe v Krški vasi. Spomenik so izdelali po načrtih in s sodelovanjem domačina abs. arh. tovariša Ajstra. Velika pomoč prebivalcev, posebno članov ZB, pri gradnji je

dokazala, da smo zares hvaležni žrtvam slavnih borcev za svobodo.

Med drugim je na tej pomembni svečanosti govoril tudi tov. Lojze Zokalj-Ziži; z besedami, ki so segle množici v srce, se je spomnil zelene lipe sredi vasi, simbola svobode Slovencev. Pod vaško lipo so nekdanj modrovali vaščani; ko je te kraje preplaval okupator, je zatrepetala, nato pa je začel vseljidski upor pod vodstvom Komunistične partije prebujati ljudstvo k vstaji. Ob vrtni novi spomenik v Krški vasi.

ženjstva je lipa v Krški vasi izmučena usahnila, ostalo pa je kleno seme, ki ga je sejala revolucija: na svoji zemlji si sami gospodarimo, sami gradimo nov družbeni red in že uživamo sadove tega velikega boja, v katerem se je enkrat za vselej odločila naša usoda: iz naroda hlapcev smo postali narod gospodarjev.

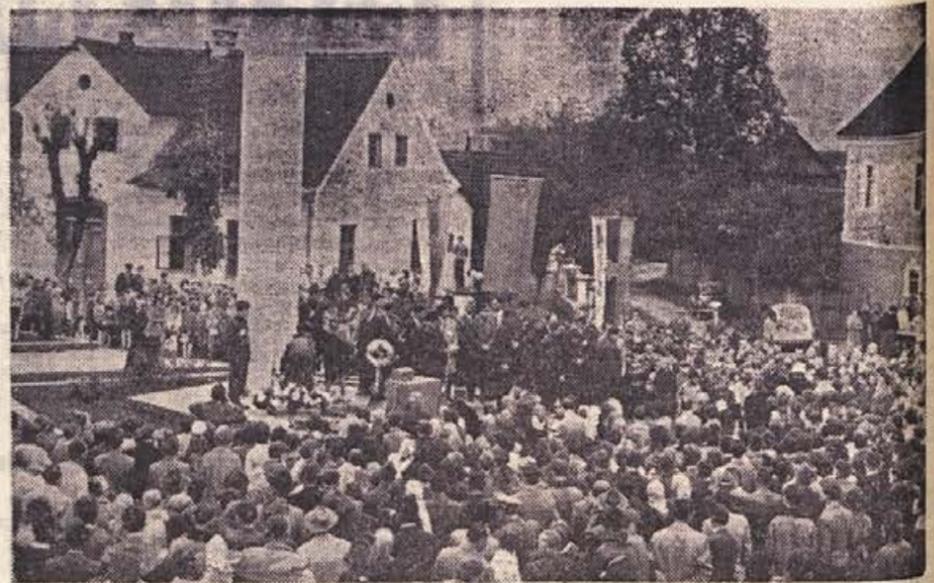
Množica 2000 ljudi je navdušeno pozdravljala govornikove besede, da smo prav zato, ker v vojni toliko prestali, tudi danes borci za mir, enakopravno sodelovanje med narodi in ustvarjalno sožitje na svetu.

Sledil je pester spored; predstavniki oblasti in društvo so položili vence, sodelovali so recitatorji, pevski zbori in mladinska godba iz Brežic. Po slavlju je Zveza borcev pogostila svoje žrtev fašizma, katerim v čast je postavljen novi spomenik v Krški vasi.

SLAVA BREŽIŠKI ČETI!

Na dan občinskega praznika, 28. oktobra, je bila pri železniški čuvajnici v Brežini pri Brežicah prisrčna slovesnost. Na čuvajnici so odkrili spominsko ploščo - nam in zanamcem dokaz, da je bila v tej skromni stavbi v jeseni 1941 ustanovljena brežiška četa pod vodstvom komandirja tovariša Dušana Kvedra in komisarja tovariša Rudija Janhube. - Zbralo se je nekaj nad tisoč ljudi; prvi je govoril o pomenu novega spominskega obeležja v okviru praznovanja 20. obletnice začetka revolucije sekretar občinskega komiteja ZKS tov. Janez Volčansek. O prvih dneh vstaje, o organizaciji upora proti Nemcem, ustanovitvi čete in njenih borbah za svobodo je nato spregovoril narodni heroj tov. Jože Borštnar. Med drugim je poudaril, da niti nadčloveški napori borcev niti izdajstvo, ki je zakrivilo smrt mladih partizanov na Gorjanah, ni moglo uničiti trdne vere preganjanih in zatiranih Slovencev, ki so verovali v zmago. Kljub žrtvam so vrste borcev vedno bolj naraščale. Brežiška četa oziroma njeni preostali borci so v vrstah kozjanskega odreda nadaljevali v jeseni 1941 začetno pot do končne osvoboditve domovine.

SLAVA PADLIM JUNAKOM IN BORCEM ZA SVOBODO!

S slavlja ob odkritju spomenika padlim borcev in internirancem za svobodo domovine v Krški vasi pri Brežicah 29. oktobra 1961 (Foto: Baškovič, Brežice)

Tudi mojega ata so odpeljali

Pionirji osnovne šole iz Knežje vasi pri Dobrniču so nam prejšnji teden poslali več spisov, izmed katerih smo izbrali nalogo učenca Tončka Barleta. Pionirji nam pišejo med drugim takole: "...Take naloge pišemo pri slovenski uri. Pred praznikom republike obujemo spomine na težke čase v drugi svetovni vojni. Ne želimo si nikoli več tako mračnih dni, zato cenimo mir in svobodo!"

Bilo je leta 1942, ko je velika italijanska ofenziva prodirala skozi naše vasi. V našo vas so se pripodili fašisti 31. avgusta 1942 in naredili veliko gorja. Ubili so organizatorja Osvobodilne fronte Alojzija Sirka in zažgali hišo. Potem so pobrali vse zavedne fante. Teh je bilo sedem. Odpeljali so jih v internacijo. Med njimi je bil tudi moj ata. Peljali so jih do Knežje vasi, kjer so čakali ujetniki tudi iz drugih vasi.

Stlačili so jih na tri kamione in jih odpeljali na Veliko Loko. Tam so jih stlačili v klet. Drugi dan so jih odpeljali z vlakom v Ljubljano. Peljali so se v zapечатih živinskih vagonih.

Notri so trpeli veliko lakoto in žejo. Tako so prišli do Reke. Tam so morali na ladje in odpeljali so jih na otok Rab. Razvrstili so jih v šotore, kjer je bila lakota še hujša. Napadale so jih uši, mrz in nalezljive bolezni. Malo se jih je vrnilo.

Vsak, kdor je preстал toliko gorja, si ne želi več vojne. Ljubiti znamo svobodo in mir.

Tone Barle, V. razred osn.Šole Knežja vas

V SEVNICI: širok program praznovanja za 20. obletnico JLA

Odbor za praznovanje 20. obletnice JLA v občini Sevnica, ki ga je imenoval občinski odbor SZDL, se je že sestel in

vabili nanj tudi predstavniki JLA. 10. decembra bodo kolektivni Koptarne, Mizarske produktivne zadruge, konfekcije "Lisca", KZ Sevnica in rudnika Krmelj povabili na ogled tovarn in prijateljsko srečanje skupine vojakov iz JLA. Istega dne popoldne se bodo delavci iz kolektivov in njihovi gostje v Sevnici pomerili v šanu, v Krmelju pa v kegljanju. - Ta srečanja bodo pripravili aktivni ZB, ki jih v podjetjih pravkar ustanavljajo.

6. decembra bo predavanje za člane ZROP in ostale državljane. Najbolj pa se na praznovanje JLA pripravljajo mladina. Da bi bili solarji dobro pripravljene na pisanje nalog o življenju in delu JLA in o njeni zgodovini, bodo že 18. novembra po vseh šolah v občini organizirani razgovori: osemletke bodo obiskali predstavniki JLA, manjše šole pa člani ZROP. Priljubljeni kino bo obiskal vse šole in vasi s filmi o JLA. Med mladino je že zdaj veliko zanimanje za obisk garnizona v Cerkljah, kamor bodo šli načelniki pionirskih odredov in predstavniki aktivov LMS. Mladinski komiteje v Sevnici in Krmelju pripravljajo prireditve s naslovom: "Spoznavaj svojo Armado", ki bodo potekale v obliki tekmovanja med mladinci in vojniki iz JLA. Po teh prireditvah bodo družabni večeri, mladina pa bo 22. decembra obiskala vse stare padlim.

PRAZNIK ARMADNE IN LJUDSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

nosih v JLA in o njenih najvažnejših nalogah. Poleg naštetega bo šolska mladina pisala o razvoju partizanskega gibanja na našem področju in o mnogem, kar spominja na ljudsko revolucijo in JLA. V sodelovanju z mladinsko organizacijo in enotami JLA bodo prirejena tekmovanja pod naslovom "Ali poznate svojo armado?". Na njih bodo mladinci in vojniki tekmovali med seboj.

V okviru priprav na praznik se bo v nizu praznovanj močno razvilo tudi športno sodelovanje med enotami JLA in športnimi organizacijami prebivalstva. Možnosti za kulturno-prosvetno sodelovanje so skoraj neomejene. Poglejmo samo na kratko, kaj pripravljajo prebivalcem novomeški garnizon! Ekipe garnizona bodo prebivalcem Straže, Dolenjskih Toplic, Žužemberka, Sentjerneja, Mirne, Trebnjega, Smarjete in Novega mesta priredile programe, na katerih bodo prikazali tudi kratkometražne filme o življenju in delu v JLA. V Domu JLA v Novem mestu bosta za prebivalstvo v novembru dve gledališki predstavi ter literarni večer. Kino JLA

bo priredil več brezplačnih predstav in takšnih znižano vstopnino, na katerih bodo predvajali naše filme. Garnizon bo priredil več razstav, med drugim razstavo oboževateljev in vojaške opreme v Bršlinu ter razstavo fotografij in drugega gradiva iz življenja in dela JLA. Dolenjski muzej pripravlja posebno razstavo v počastitev dneva JLA in ljudske revolucije. Komandant novomeškega garnizona bo sprejel pionirje in jim razdelil nagrade za najboljše naloge o JLA. Komandant garnizona in predsednik ObLO Novo mesto bosta sprejela starše padlih borcev in stare borce z novomeškega področja. Pregledu enot JLA v Bršlinu 22. decembra bodo prisostvovali povabljeni predstavniki. Na svečan način bo opravljen tudi pregled enot predvojaške vzgoje, gojencem pa bodo hkrati razdeljene nagrade. Na praznovanju bodo razdeljena odlikovanja članom

ZB in napredovanja rezervnim oficirjem in podoficirjem.

To je samo droben del tega, kar vsebuje program garnizona JLA. Poleg tega bodo prebivalci mest in vasi priredili vrsto srečanj pripadnikov JLA v svojih krajih, priredili bodo vrsto kulturno-prosvetnih prireditev, s katerimi bodo obiskali enote JLA ali pa jih bodo na te prireditve povabili v svoj kraj. Spominskih svečanosti na grobiščih padlih, pri spomenikih in obeležjih iz NOB se bodo na povabilo prebivalcev udeležili tudi predstavniki JLA. Na družabnih večerih, ki jih bodo izmenoma prirejale enote JLA in prebivalci, se bodo utrjevale prijateljske vezi. Mladina bo v sodelovanju z JLA na predvečer 22. decembra kurla kresove.

Oblik za praznovanje je torej dovolj. Se enkrat naj poudarimo, da si moramo vsi prizadevati, naj bi se praznovanje razširilo na

ves november in december in da bi bilo oblikovno kar najbolj bogato. Občinski odbori SZDL že pripravljajo okvirne programe, vendar pa naj bodo uresničevalci praznovanj nižje organizacije. Organizatorji praznovanja se bodo povezali s področnimi garnizoni JLA. Veliko nalog bodo prevzela organizacije ZB. Predvsem aktivni ZB v kolektivih, ki pri nas še niso dovolj zaživel, lahko najdejo pri tem dovolj oblik dela. Vabijo svoj enote JLA na ogled svojih proizvodnih naprav in dajo pobudo za medsebojne obiske. Združenje rezervnih oficirjev je organizacija, ki se je v našem družbenem življenju doslej premalo vidno udeleževala. V pripravljenju razgovorov in raznih oblik praznovanja pa bo lahko prevzela doberšen del nalog.

V našem listu bomo sproti poročali o vseh praznovanjih in prireditvah, ki jih bodo prebivalstvo in enote JLA priredili v želji, se enkrat manifestirati tesno povezanost ljudstva in armade. Prepričani smo, da bosta november in december zvečevali v veličastno manifestacijo in se spremenila v dostojen zaključek praznovanja jubilejnega leta 1961.

sprejel obširen program praznovanja. Vse prireditve in praznovanja, ki se bodo zvrstila v novembru in decembru v počastitev JLA in ljudske revolucije, so zasnovane tako na široko, da bodo zajele vsa naselja in vse občane in da so bo dan JLA izpremenil v skupni praznik ljudstva in Armade.

21. decembra bodo svečane akademije s svojstvenim programom v Sevnici, Krmelju, Trzinu, Sentjanju, na Studencu, Loku, v Bučki in na Bianci. Pripravile jih bodo KO ZB, prosvetna društva in sekcije pri krajevnih organizacijah SZDL. Občinski odbor ZB in krajevni organizaciji v partizanskih vaseh Maikovec in Zabukovje bodo na večer pred krajevnimi praznovanji pripravili partizansko srečanje in po-

Proslava na Stojanskem vrhu

V počastitev občinskega praznika brežiške komunne smo imeli tudi na Stojanskem vrhu proslavo. Ob tej priložnosti je bila odkrita spominska plošča padlim borcev, razen tega pa smo dobili elektriko in vodovod.

Proslavo je otvoril predsednik elektrifikacijskega odbora Martin Pešec, za njim pa je govoril predsednik ObLO Brežice o pomenu 20-letnice revolucije, o gospodarskem dvigu brežiške občine in o pozitivnosti prebivalcev, ki so nudili pomoč pri napeljavi elektrike in vodovoda. V svojem govoru je tov. predsednik poudaril, da so tudi vaščani iz vasi Kamence in Cednega v času NOB mnogo pomagali partizanom, zaradi tehničnih ovir pa elektrike še niso dobili. Upamo pa, da bo tudi v teh dveh vaseh kmalu zagorela luč. Zatem je predsednik Mirko Kamblič odkril spominsko ploščo ter jo izročil v varstvo vaščanom Stojanskega vrha. Sledil je pester kulturni spored, ki ga je izvajala šolska mladina iz Bušče vasi in Cerklj.

vrha. Poštene vasi, Vinjega vrha, Vrhovske vasi, Brvi, Izvira in Kraške vasi se zahvaljujejo ObLO Brežice in podjetju Elekstro Krško za vso pomoč. Prav tako izrekajo zahvalo za požrtvovalno delo tovarišema Martinu Pešcu in Alojzu Dorniku. Prepričani smo, da bo za območje naštetih vasi odslej mnogo bolj zaživel delo na političnem in gospodarskem področju. Teško pridobljena, da se trika jim bo omogočila, da bodo posluževali električnih strojev, ob radjskih sprejemnikih pa bodo poslušali politične, kulturne in gospodarske sporede.

■ Leta 1950 je bila Jugoslavija v svetovni trgovini na 41. mestu, zdaj pa zavzema med 111 državami na svetu (brez vzhodnih evropskih držav) 35. mesto.

■ V svetovnem izvozu se je udeležba Jugoslavije povečala od 0,28 odstotka v 1950 na 0,47 odstotka v letu 1960, uvoz pa se je v istem obdobju povečal od 0,40 na 0,63 odstotka.

S SKUPSCINE SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV OBČINE TREBNJE

Kulturno delo naj zadovolji potrebe celotnega razvoja komune

Najprej: veselo presenečenje! Potem: jamsčina za poživitev kulturno-prosvetnega dela v občini Trebnje! Nemara sta ti dve ugotovitvi tisto najlepše, kar je doživel vsak delegat v nedeljo, 11. novembra, v Trebnjem na skupščini občinskega sveta Svobod in PD. Presenečenje res: od 45 izvoljenih delegatov je bilo navzočih - 44! Poročilo je drgnato, tehtno bogato, s stvarnimi ugotovitvami in napotiki, razprava o poročilu premišljena, vsestranska, kar jamči za nove uspehe v kulturnem življenju trebanjske komune in pomeni hkrati močno pobudo.

Pogled nazaj:

mune ali gospodarskih organizacij; res pa je, da so bila premalo vztrajna pri iskanju lastnih materialnih virov. Mimo tega so oblike notranjega dela v društvih že zastarele, premalo mikavne za člane, zlasti mlajše. Novo vsebino, nove, živahnije oblike... Seveda ne smemo pozabiti, da naša še zmeraj bolj ali manj izrazito kmečka naselja terjajo svojstvene prijeme in metode dela, posluh za potrebe kraja in za socializacijo naše vasi...

Da znajo kulturno-prosvetni delavci trebanjske občine dobro prisluhniti, je povedalo ne le poročilo tov. predsednika, temveč tudi delegatov, ki so se oglasili k besedi, saj niso samo analizirali stanje, temveč tudi poveljali, kaj je treba ukreniti in kaj so že ukrenili. Imajo nemajhno zaslugo, da je skupščina imela zven in tehtno vsebino. Govorili so: Zupanc (klubi), Grum (pevska kultura), Brezovar (dramatika), Silvester (problemi in vključevanje mladine), Režun (ljudska univerza), Bukovec (film) Preteršek (knjižnice). Poiskati nove oblike ter novo vsebino dela res ni lahko, saj jim prosvetarji šele utirajo pot. Tudi predsednikovo poročilo je govorilo o tem in ne velja le za področje trebanjske občine:

«Mnogo naših ljudi še ne zna gledati filmov, še vse preveč so cenjene ljudske igre, družabno življenje je marsikdaj omejeno na zgolj plesno-zabavne prireditve. Uspoštovati moramo tudi to, da iz naših vasi odhaja veliko delovne sile v bližnja in daljna industrijska središča, so pa ti delavci še vedno navezani tudi na zemljo doma, predstavljajo polproletariat, ki ima ma-

lo smisla tako za kulturno-prosvetno kot za družbeno politično življenje. Dobro razvito klubsko življenje bi marsikoga od teh pritegnilo v društvo in delo. Začetke klubov, te nove, mikavne in sodobne oblike društvenega življenja, imamo že v Sentrupertu, na Trebelnem, v Mokronogu, na Mirni, kjer se ljudje radi zbirajo ob televizijskih. Le v Trebnjem, središču občine, še nimajo na televizorja ne ustreznega prostora... S prostori je sploh težava. Lastne dvorane imajo le društva v Mokronogu, na Trebelnem in v Dobriču. Drugi gostujejo pri Partizanu. V dvorani v Sentrupertu je KZ donedavna imela skladišče, v dvorani na Catežu sploh ni mogoča nobena prireditev. Vendar društva v vseh teh krajih delajo, če že ne v dveh, vsaj v eni sekciji...»

Jasno, da tam, kjer imajo društva tako slabe pogoje, širše dejavnosti res ne morejo razviti in bi bilo nesmiselno in krivično, če bi jim očitali, da vozijo še v starih kolesnicah, da ne uvajajo novih oblik in nove, res sodobne vsebine. Pomanjkanju materialnih sredstev za to delo malone v vseh dolenjskih komunah se marsikje pridružuje še preohlapen odnos in prepirla moralna in politična podpora drugih množičnih organizacij, daš je ljudsko-prosvetno delo prav tako stvar vse družbe in mora to tudi postati tam, kjer še ni. Ljudsko - prosvetno delo namreč ni pomembno zgolj za našo kulturno rast, temveč tudi za splošno prevzgojo naših ljudi, vendar se ga marsikrat premalo zavedamo, ko ocenjujemo delo Svobod in prosvetnih društev da področju komune, še

manj se pa tega zavedamo, ko v finančnih načrtih društvom »režemo kruh« (režemo ga zelo mačehovsko). In pogled naprej? Smernice in obeti za prihodnje?

Tudi glede tega je skupščina v Trebnjem lepo uspela. Poročilo predsednika in besede delegatov - v vsem je bilo veliko smernic in uresničljivih načrtov za delo sveta v prihodnjem razdobju, veliko volje in tudi optimizma (brez njega kulturno-prosvetno delo ne gre). Predsednik je zaključil poročilo: »Pri svojem delu gotovo ne bomo osamljeni. Kulturni razvoj lahko zagotovi le aktivnost vseh sil v komunah. Da bi vse te sile vključili, je potrebno usmeriti kulturno delo tako, da bo ustrezalo potrebam celotnega razvoja komune.«

V debati sta sodelovala tudi član Predsedstva zveze Svobod in PD Slovenije Janez Gartner in zastopnik okrajnega predsedstva Svobod in PD Jože Bogovič. Pred zaključkom sta tov. Videčnik in Gartner podelila diplome občinskega sveta in Predsedstva zveze Svobod in PD Slovenije. Kakor je bil v slavnostnem znamenju zaključek, tako je imel slavnostno obeležje tudi začetek skupščine: pionirki Dragica Zupančič in Jelka Strajnar sta recitirali Zupančiča in Bora, ob spremljavi dveh harmonik sta zapela nekaj pesmi Zora Celar in Martin Rožman.

Važno: kakor drugod, so tudi na skupščini v Trebnjem zbrani delegati društev sprejeli sklep, naj se pri občinskem ljudskem odboru osnuje sklad za kulturo. Edina rešitev, da bomo vsaj kolikor toliko uredili več kot pereče materialne zadeve Svobod in PD! S.

Mladina je dobila prostore in televizor

Ob priliki praznovanja šole Vojske državne varnosti je mladinski aktiv iz Gradca dobil od državnega sekretariata za notranje zadeve televizijski sprejemnik z željo, da bi še nadalje ostala zvesta tradicijam borbene Bele krajine. Vodstvo aktiva se je darovalcem najlepše zahvalilo in jim poklonilo sliko gradu. Televizor so namestili v eni izmed bivših grajskih jedilnic, ki so jo zelo lepo uredili v klubske prostore. V njih bodo imeli tudi knjižnico, prostor na namizni tenis in manjše prireditve. JAD

Vozniki, kolesarji, pešci: bodite na cestah vlnudni!

Ob priliki praznovanja šole Vojske državne varnosti je mladinski aktiv iz Gradca dobil od državnega sekretariata za notranje zadeve televizijski sprejemnik z željo, da bi še nadalje ostala zvesta tradicijam borbene Bele krajine. Vodstvo aktiva se je darovalcem najlepše zahvalilo in jim poklonilo sliko gradu. Televizor so namestili v eni izmed bivših grajskih jedilnic, ki so jo zelo lepo uredili v klubske prostore. V njih bodo imeli tudi knjižnico, prostor na namizni tenis in manjše prireditve. JAD

BOGDAN BORČIČ: Plansarija nad Bohinjem

Koncert društva operno-simfoničnih glasbenikov Slovenije v Novem mestu

V soboto, 11. novembra, smo Novomeščani doživeli izreden umetniški večer. Društvo operno-simfoničnih glasbenikov Slovenije je priredilo v počastitev 20-letnice ljudske vstaje celovečerni koncert opernih in simfoničnih del. Sestdesetčlanski orkester v dirigentom prof. Ažmanom in solisti Vilmo Bukovčevu, Ladom Korošcem, Mirom Brajnikom, Aljem Dremeljem in Miko Gunzecom so z deli W. A. Mozarta, Čajkovskega,

Verdija, Dvořaka, Rossinija, Smetane in Gotovca pripravili novomeški glasbeni publiko umetniški užitek, kakršnega smo si že dolgo želeli. Program je bil resnično izbran tako, da so bili z njim zadovoljni prav vsi poslušalci: odrasli na večernem koncertu in mladina na popoldanskem. Za prvi zvok je so ustvarili prrsrčen kontakt s poslušalci, ki se je stopnjeval do zadnjih akordov. Umetniki iz Ljubljane so s svojim izvajanjem osvojili poslušalce. To dokazuje, da je vsak dal vse, da izpolni svoje poslanstvo tudi na podeželju, kjer imamo le redko priliko, poslušati živo izvajanje naših vrhunskih umetniških ansamblov.

Novomeški delovni ljudje smo umetnikom iz Ljubljane zelo hvaležni za njihovo izvajanje. Zelimo si več takih gostovanj. Zahvala gre tudi organizatorjem koncerta, saj je bilo pripravljeno vse, da so se umetniki počutili v Novem mestu kakor doma. Navdušenje in dolgi aplavzi v dvorani, prisrčno in prijateljsko slovo po koncertu kažejo, da bi bilo potrebno podobna gostovanja večkrat organizirati.

Ernest Jazbec

Prijetna izprememba na Bučki

Prosvetno društvo »Jožko Sašek« na Bučki je po daljšem mrtvilu zopet oživel. Dramska sekcija društva se je preteklo nedeljo predstavila občinstvu s komedijo »Poročilo se bom s svojo ženo«. — Gledalci — bilo jih je sorazmerno veliko — so uprizoritev toplo sprejeli. Društvo bo s komedijo gostovalo tudi v sosednjih krajih.

Jože Pungeršič

Brežiško knjigarno bodo preuredili

Knjigarna in papirnica v Brežicah bo še letos dobila sodobno urejene prostore. Ko bo izpraznil frizer sosednji lokali, bo imela knjigarna dva ločena prodajna prostora: v dosedanjem prostoru bo papirnica, v novem pa oddelki za prodajo knjig, revij, časopisov in publikacij. S preureditvenimi deli bodo začeli še ta mesec. V obeh lokalih bodo preuredili probole, izložbena okna ter glavni hišni vhod. Obe prodajni bo sta opremljeni z naj sodobnejšimi prodajnimi puhi in policami, razsvetljava bo sodobna, za osebe pa bodo uredili umivalnico, garderobo in sanitarije. Med preurejanjem bo trgovina poslovala v zasilno urejenem prostoru na dvorišču stavbe. Ker ObLO še ni uspel najti frizerju novih prostorov, bodo v njegovem lokalu zaenkrat preuredili samo probole (vhod in izložbena okna). Vsa dela in nova oprema bo skupaj veljala 4 milijone in pol, ta znesek pa bo investirala Državna založba Slovenije.

Mladi rod rad šahira; uspehi in zgledi jugoslovanskih šahistov, posebno pa še novega svetovnega mladinskega šahovskega prvaka Parme vlečejo. Na sliki: šahisti v Brežicah merijo moči

Vemo, da je v trebanjski občini, tem izrazito kmetijskem področju, pri kulturno-prosvetnem delu nemalo stvarnih težav. Tudi tov. Videčnik je opozoril nanje:

«Nekatera društva sploh nimajo lastnih prostorov, ne dobivajo nobene pomoči od ko-

Lepo darilo v letošnjem jubilejnim letu je knjiga Toneta Seliskarja »LJUDJE Z RDECIM CVETOM«. Izdala Dolenjska založba. Knjigo dobite v vseh knjigarlah.

Organizatorja »Okrajne revije kulturne dejavnosti 1962« DPD Svoboda Videm-Krško in okrajni svet Svobod in PD Novo mesto sta sklenila, da bo revija od 19. do 28. aprila 1962. Na reviji bodo sodelovali: 3 igralske skupine, 4 ansambli zabavne glasbe, 2 mladinska pevska zbora in 2 pevska zbora odraslih, 1 lutkovno gledališče ter najboljši recitatorji in instrumentalni ter vokalni solisti. V dneh revije bo odprta tudi razstava amaterskih likovnih ustvarjalcev. Na letošnjih revijah so sodelovale skupine, ki so bile v občinah ocenjene kot najboljše in je tako na vsaki reviji nastopila tista skupina iz občine, ki je v občinskem merilu dosegla prvo mesto. Način izbire skupin, ki bodo sodelovale na reviji aprila 1962, pa bo povsem drugačen. Okrajni svet vabi vse Svobode, prosvetna društva, glasbene šole, kulturne skupine in posameznike, da se najkasneje do 5. marca 1962 prijavijo za sodelovanje. Pogoji so sledeči: igralske skupine odraslih in mladinske morajo igrati delo jugoslovanskega avtorja, na revijo pa bodo pripuščene tiste, ki bodo dosegle največ točk od 75 možnih. Ansambli zabavne glasbe morajo pripraviti vsak najmanj pet kompozicij, od tega obvezno eno, ki jo določi prireditelj. Žirija. Ansambli, ki bodo dosegli od 50 možnih točk največ točk, bodo nastopili na reviji. Prav tako bo za pevske zborove obvezno pesem določil prireditelj, poleg tega mora vsak zbor nastudirati še najmanj

4 pesmi. V tej kategoriji se lahko prijavijo tudi pevski okteti. Pravico nastopa na reviji bodo imeli tisti zbori, ki bodo dosegli največ točk od 90 možnih. Vsak recitator ali recitatorska skupina, ki se prijavi za oceno, mora nastudirati najmanj 3 dela, od katerih eno določi prireditelj. Pravico nastopa na reviji.

V APRILU 1962: OKRAJNA REVILJA KULTURNE DEJAVNOSTI V VIDMU-KRŠKEM

dobe tisti, ki bodo od 45 možnih točk dosegli največ. Tudi instrumentalni in vokalni solisti, ki se prijavijo, bodo morali za oceno izvajati najmanj 3 skladbe ali zapeti enako številno pesmi. Dosežejo lahko 50 točk in najboljši bodo prišli v Videm-Krško. Za oceno se lahko prijavijo vsa lutkovna gledališča (ročne lutke in marionete), na reviji pa bomo videli tiste, ki bo dosegla največ od 75 točk, poliktor znaša ocena za to zvrst. Predsedstvo okrajnega sveta, ki se je odločilo, da bo revija v Vidmu-Krškem zato, ker je DPD Svoboda že letos ob priliki dramske revije pokazala velike organizacijske spo-

sobnosti, med prebivalstvom kraja in okolice pa je za take prireditve zelo veliko zanimanja, je že imenovalo komisije za ocenjevanje. Komisije bodo tečajanske, najmanj pa dvočlanske. Prijavljene skupine in posameznike bodo komisije ocenjevale od 15. februarja do 15. marca 1962 na prireditvah in nastopih v njihovem domačem kraju ali na gostovanju. To je odvisno od tega, katero predstavo ozioroma nastop bodo skupine prijavile. Vsak kandidat mora vložiti prijavo vsaj 14 dni pred nastopom, v izjemnih primerih pa 5 dni poprej. Kandidati, ki bodo izbrani za okrajno revijo, bodo o tem obveščeni do 4. aprila 1962. Vsa pojasnila o prijavah, delih, ki jih obvezno izvajajo, in kriterijih za ocenjevanje dobe zainteresenti od 15. decembra letos na občinskih svetih SPD ali v pisarni okrajnega sveta SPD v Novem mestu. Prijave naj skupine in posamezniki pošljejo na okrajni svet. Dela za razstavo morajo kandidati predložiti najpozneje do 10. februarja 1962 občinskemu svetom SPD, kjer jih bo potem izbrala okrajna komisija. Ta revija bo prikaz res najboljših dosežkov amaterizma v našem okraju, ki je v minulih letih šel v širino tako po številu sodelujočih kot po številu dejavnosti, pri tem pa kvaliteten rasel, se ponekod približal umetniškemu nivoju in popolnoma upravičil svoj obstoj. Temeljite priprave in strogi kriteriji pri izbiri so porok, da bo osnovni namen dosežen.

Mladi tekmovalci v ospredju

Dvanajst najboljših igralcev in igralnik namiznega tenisa v novomeški občini (z izjemo J. Plicka) se je pretoklo soboto in nedeljo merilo za prehodni pokal občinske zveze za telesno kulturo in za naslov absolutnega občinskega prvaka, ne glede na kategorijo, v kateri običajno nastopa. Tako je na šestim turnirju (igrali so po turnirskem sistemu vsak z vsakim) igralo šest članov, trije mladinci, dva pionirja in ena mladinka.

Turnir je bil zelo naporen in tudi presenečenj ni manjkalo. Najbolj so presenetili mladi tekmovalci, saj so osvojili prva štiri mesta. Najboljši član (Pavle Uhl) je bil šele peti. Kakšna je bila izenačenost tekmovalcev, pa pove podatek, da je bil eden najboljših igralcev Janez Rustja šele osmi, toda da je z eno zmago manj kot tretjeplasirani Miro Berger.

Rokomet v Brežicah

V okviru proslav občinskega praznika je bil v Brežicah velik rokometni turnir, katerega se je udeležilo 12 pionirskih ekip. Po resnih in lepih borbah sta se uvrstili v finale deški vrste obeh brežiških šol ter pionirke iz brežiške prve šole in Cerklje. Na zaključnem tekmovalstvu za pokale zmagovalcev so pionirji III. šole odpravili I. šolo z rezultatom 15:12 (9:7) in pionirke I. šole Cerklje ob Krki s 5:0. Pri deklicah se je posebno izkazala Vladka Brežič, pri pionirjih pa Žagar in Kukavica. Igre in udeležba ekip dokazujejo, da je rokomet v Brežicah dobro razvit in da mladika veliko obeta v telesni vzgoji in sportu.

Tekmovanja v namiznem tenisu in odbojki v Metliki

Tekmovanja v namiznem tenisu in odbojki, ki sta organizirala občinska zveza za telesno kulturo v počastitev občinskega praznika, sta se udeležili le dve ekipi iz Gradca in Metlike. Gradčani so v namiznem tenisu izgubili z rezultatom 3:1; edino zmago za ekipo iz Gradca je dosegel Tone Klobučar. Najbolj borbena igra je bila med Ivanom Gašperičem in Skabarjem iz Gradca, v kateri je po treh setih zmagal Metličan.

Metlike so zmagali 3:0 (15:13, 15:11, 15:12). Ze iz samih rezultatov je razvidno, da so se Gradčani žilavo upirali, večkrat so celo vodili. Metliška ekipa je prejela prehodno zastavo in priznanje, a ekipa iz Gradca priznanje za sodelovanje na tekmovalstvu.

Tek »26. NOVEMBRA« in kegljaški turnir

Odbor za športna tekmovalstva v počastitev občinskega praznika bo v nedeljo, 19. novembra, organiziral tek »26. november« in kegljaški turnir v Metliki. V krosu bodo nastopili pionirji, mladinci in člani ter bo v nedeljo dopoldne kegljaški turnir pa bo popoldne. Tekmovale bodo ekipe iz Metlike in kegljači iz Gradca.

Uspešen lov za »Celjani«

Pred tremi tedni smo že mislili, da ri več upanja, da bi Dolenjski list dohitev Celjski tednik v TV-jevem tekmovalstvu »Bralci in poslušalci napovedujejo 1, 0, 2«. Kljub temu pa ni smlo vrh puške v koruzo. Prav smo imeli. Lov za Celjani se je uspešno končal, to pa je predvsem zasluga naših napovedovalcev v 45. in 46. kolu. Prejšnji teden smo zaostajali za Celjani le za točko, tokrat pa smo po zaslugi Borisa Klefena Celjane povsem dohiteli. Sedaj se bo spet začela borba za prvo mesto.

V redeljskem kolu naš pred-

BREŽICE : CELJE 16:29 (9:14)

Tako se je končalo prvenstveno srečanje v predzadnjem tekmovalstvu republiške rokometne lige v Brežicah. Domače moštvo zaradi notranjih sprememb ni bilo kos razigranim gostom. Celjani so diktrali hitro in ostro igro ter z nastavnim streljanjem onemogočili sicer dobrega domačega vratarja, ki je imel v nedeljo izredno slab dan. Streliči za Brežice: Toplišek (1), Vidmar (6), Molnar (1), Miovanovič (3), Stojanovič (3) in Sulc (2).

Tekmo je zelo slabo vodil sodnik Kren iz Ljubljane.

Medobčinski zavod za prosvetno in pedagoško službo

Po zakonu o prosvetni in pedagoški službi je tudi novomeška občina ustanovila prosvetno-pedagoški zavod. Še preden je ta začel delovati, so sklicali posvetovanje predstavnikov sosednjih občin. Dogovorili so se o osnovanju medobčinskega pedagoško-prosvetnega zavoda s sedežem v Novem mestu, zastopane pa so črnmaljska, metliška, trebanjska in novomeška komuna. Zavod ima svoj pravilnik in finančni načrt sredstev.

stavniki sicer ni bil najboljši. Dan vnik 231, Delo 224, Polet 223 in Slov. Jadran 213 zadetkov.

Naš list bo v novem kolu, ki bo na sporedu v nedeljo, 19. novembra zastopal bivši nogometaš Jože ZURC iz Novega mesta. Njegova napoved: 2, 1, 1 - 1, 1, 1 - 0, 1, 1 - 0, 1, 2, - 1, 1, 1.

jeni vseh osem ramesto šest in bi tako okrajni turnir desetorice povečali na turnir dvanajstorice. Odkar imajo igralci v Novem mestu trikrat na teden na razpolago telovadnico, se je kvaliteta občutno izboljšala.

Rezultati občinskega turnirja dvanajstorice:

1. Jože Turk 11 zmag (22:3),
 2. Marijan Somrak 10 zmag (20:6),
 3. Miro Berger 7 zmag (17:10),
 4. Irena Mikec 7 zmag (14:9),
 5. Pavle Uhl 7 zmag (15:11),
 6. Rok Gunde 6 zmag (14:10),
 7. Slavko Plavec 6 zmag (14:12),
 8. Janez Rustja 6 zmag (13:14),
- sledijo še: J. Goleš in F. Mikec (po 2 zmagi) ter R. Berger in M. Plick, ki sta zmagala po enkrat.

Zmaga novomeških dvigalcev uteži

Preteklo soboto so novomeški dvigalci uteži prvokrat nastopili v tekmovalstvu za ekipo prvenstvo Slovenije v dviganju uteži. V prvem kolu so se v telovadnici novomeške gimnazije pomerili z nepopolno ekipo kočevskega Partizana. Kočevski dvigalci so namesto s sedmimi prišli na tekmovalnje le s petimi tekmovalci,

Rokometiški krmeljske SVOBODE na domačem igrišču

zato se je po odločitvi sodnika iz Ljubljane tudi domača ekipa zmanjšala. Kljub temu pa je bila zmaga domačih nepričakovano visoka: 816,5:688,5 kg!

Novomeška ekipa, v kateri so nastopali POTRČ, KOŠMRLJ, LUZAR, INTIHAR in ZRIMSEK, je bila občutno boljša. Vsi so v triatlonu (v treh različnih dviganjih; težno, s potegom in s sunkom) dvignili več kot 200 kg, največ pa je v srednje teški kategoriji dvignil Potrč, in sicer 206 kg. Pohvaliti moramo tudi vse ostale, poseb-

no pa se je izkazal sedanjí vodnik sekcije - Miha Luzar, ki je v srednji kategoriji s sunkom dvignil 100 kg, medtem ko je Potrč v srednje teški kategoriji s sunkom dvignil le pet kilogramov več. Ze rezultat pove, da so kočevski dvigalci precej zaostajali za domačini, saj je 206 kg razlike pri petih tekmovalcih precej. Skupno so Novomeščani dvignili 1193,5 kg. Rezultati najboljših posameznikov:

Srednje teška kategorija: Potrč (Nm) 266 kg (80,5 kg, 80,5 kg,

NAMIZNI TENIS

Namiznoteniška sezona je že v polnem razmahu. V bližnji prihodnosti bo v Novem mestu, v okrajnem in v republiškem merilu cela vrsta tekmovalj v namiznem tenisu.

Preteklo nedeljo so na Jesenicah priredili republiški mladinski turnir, na katerega je republiška zveza povabila po 14 najboljših mladincev in mladink iz Novega mesta, med njimi tudi Ireno Mikec in Majda Turk. Turnirja se je udeležila le Mikecova in v konkurenci desetih igralk osvojila drugo mesto.

Končni vrstni red: Mladinke: 1. Tatjana Zrimec (Odrad) 9 zmag (18:2), 2. Irena Mikec (Partizan - Novo mesto) 8 zmag (17:2), 3. Breda Kokalj (Ilirija) 7 zmag (14:5), 4. Omladič (Odrad) 6 zmag, 5. Virant (Odrad) 5 zmag itd.

105 kg); lahko teška kategorija: Košmrlj (Nm) 255 kg (80 kg, 80 kg, 95 kg); srednja kategorija: Luzar (Nm) 235 kg (65 kg, 70 kg, 100 kg), Intihar (Nm) 220 kilogramov (65 kg, 65 kg, 90 kilogramov); lahka kategorija: Zrimsek (Nm) 217,5 (60 kg, 67,5 kg, 90 kg).

S to zmago so se novomeški dvigalci uteži uvrstili med finaliste ekipnega prvenstva Slovenije, ki se bodo v nedeljo v Velenju pomerili za naslov ekipnega prvaka Slovenije.

Šahovske vesti iz Metlike

Občinska zveza za telesno kulturo je predzadnje nedeljo organizirala šahovsko tekmovalstvo v počastitev občinskega praznika - 26. novembra. Pri članih so tekmovali štiri ekipe iz Metlike.

Rezultati: Metlika : Beti 2:2, Prosveta : Novotekci 2:2, Metlika : Novotekci 1,5:2,5, Prosveta : Beti 2,5:1,5, Prosveta : Metlika 1:3, Novotekci : Beti 1:3.

Šah v dijaškem domu TSS

V dijaškem domu TSS v Vidmu-Krškem smo imeli šahovski turnir, ki se ga je udeležilo 14 tekmovalcev. Zmagal je Pavle Jerman, ki je premagal vse nasprotnike, naslednja mesta pa so zasedli: 2. Jože Rozman 11 točk, 3. Janez Rajgi 8,5 itd. Tov. upravnik je ob zaključku turnirja najboljšim igralcem nagradil. V domu je precej šahistov in bomo ustanovili šahovsko sekcijo. Razen tega gojimo odbojko, nogomet, rokomet, namizni tenis in atletiko. Vadimo v prostem času. Športne pripravo imamo in radi tekmovalimo.

Slavko Bastič

Vrstni red je naslednji: 1. Družbene organizacije 6,5 točke, 2. Beti 6,5, 3. Prosveta 5,5, 4. Novotekci 5,5 točke.

Najboljši igralci so bili: Roman Kerzan, Tine Gršič, Egon Petric in Miro Sulja.

Vzporedno s tekmovaljem članov je potekal pionirski turnir, na katerem je sodelovalo 12 tekmovalcev iz Metlike, Suhorja in Podzemlja. Prvo mesto je osvojil Zdravko Pavlovič iz Metlike (9,5 točke) in tako postal občinski pionirski šahovski prvak za leto 1961; drugo in tretje mesto si delita Drago Predovič iz Suhorja in Jurij Vrančar iz Metlike (9 točk).

V ekipni uvrstitvi pa je plo-

riška šahovska sekcija osnovne šole iz Metlike prva (34,5 točke), Subor drugi (30 točk), Podzemelj tretji (10,5 točke).

Vsem nastopajočim ekipam je tov. Ivo Likavec v imenu občinske zveze podelil diplome, a prvi članski in pionirski ekipi še prehodno srebrno plaketo, ki se bo podeljevala ob vsakem občinskem prazniku.

Sindikalna podružnica Novoteksa je že pred kratkim organizirala šahovski turnir, na katerem sodeluje veliko šahistov. Turnir še vedno traja in je posevečen praznovanju občinskega praznika.

Starešine JLA se aktivno vključujejo v družbeno življenje in razvoj izven vojašnic - 10.600 starešin sodeluje v odborih družbenih organizacij, 11 tisoč v organih družbenega upravljanja. Prilagodniki JLA so v letu 1960 priredili 12 tisoč predavanj prebivalcem, v hišnih svetih sodeluje 6995 starešin, v šolskih odborih 1372, v stanovanjskih skupnostih 826 in v svetih ljudskih odborov 605 starešin

Film in šoloobvezna mladina

učencev. Kontrola nad izvajanjem sklepa 1. učiteljske konference, ki prepoveduje obisk večernih kino predstav, pa je težavna, če starši otroku samemu ne morejo prepovedati tega ali mu celo dajo denar za kino. Ti primeri so sicer redki, pogosto pa so bile v preteklosti krive prepovedi posameznih, mladini neprimernih filmov ob 18 uri. Splošna prepoved se je v preteklosti izkazala za neučinkovito zato, ker sama podjetja niso dovolj strogo izvajala kontrole ob vstopu v dvorano. Nakupa vstopnic za mladini neprimeren film ni mogoče kontrolirati, možno pa je zavrniti udeležence do 16. leta ob vstopu v dvorano, za kar bi morali odgovorjati uslužbenici kino podjetij, ne pa, kot se pogosto sliši, 'prosvetarji', ki naj bi kršilce šolskih predpisov odstranjevali iz dvorane. Če bi prišlo do uresničenja naših predlogov, smo pripravljene uvesti na mladinskih predstavah dežurno službo, kakor je na posebnih šolskih predstavah že v navadi.

Šola se je obrnila tudi na občinski svet za kulturo in prosveto, da podpre našo prošnjo za uvedbo matinee in mladinskih kino predstav, ker bi s tem omogočili, da postanejo obiskovalci kina tudi podeželski otroci, katerim je obisk filma v popoldanskih urah sicer nemogoč.

Sodimo, da je vprašanje filmske vzgoje otrok splošna dolžnost, zato menimo, da bi

bilo umestno v prihodnosti preiti na ustanovitev samostojnega mladinskega kina, kjer naj bi predvajanemu filmu po potrebi sledila strokovna razlaga. Zavedamo se, da ni trenutnih možnosti, ne glede prostora ne glede nabave druge aparature, pričakujemo pa razumevanje uprav kino podjetij JLA in Krke, da bi v bodoče predvajali več mladinskih filmov z vzgojno problematiko. Tako bi tudi po tej strani uresničevali izobrazbeno-vzgojne cilje, ki jih mora doseči reformirana šola.

Uprava kina JLA je delno že ustregla naši želji in prilagodnostno prireja v sporazumu s šolo primerne filme med tednom ob 18. uri, in to po nižnji ceni, za kar so ji otroci zelo hvaležni. Kino Krka pa na vlogo do sedaj še ni odgovorilo.

Če bo v kratkem ustrezno tudi prošnji za nedeljske matinee, bomo naredili res korak naprej. Mladinska organizacija na šoli pa bo v filmskem krožku nudila ljubiteljem filmske umetnosti potrebno izpopolnjevanje. Delo na tem področju pa je zelo zahtevno, zato bo treba seči po usposobljenih ljudeh tudi izven okraja, da bi se ljudje, ki so voljni delovati na področju filmske vzgoje, mogli izpopolniti tudi ob konkretnih primerih, kako je treba razgovore voditi.

Iz vsega navedenega lahko razberemo, da s prepovedjo obiska filmov ne bi bilo rešeno vprašanje filmske vzgoje. Nasprotno, deležni bi bili splošne graje, ker bi rušili prizadevanja družbeno-političnih organizacij, pedagogov in filmskih delavcev. Dokazano je, da je filmska kultura postala del splošne kulture, saj je film trenutno močno izpopolnil knjigo, glasbo in celo šport. Zato je vredno izkoristiti ravno film in ob njem odkrivati druga pomenja naše kulture in umetnosti. Če pa je tako, se zavedajmo, da je nujno sodelovanje vseh, ki so odgovorni za naš mladi rod, ne samo šole in dom. Le sodelovanje vseh činiteljev, ki se zavzemajo za širjenje splošne filmske kulture, bo prineslo uspehe, ki si jih vsi tako želimo.

Majda Jereb

Vrtnarija v Čateških Toplicah

● **Vrtnarija v Čatežu.** Kakor smo že poročali, gradi kmetijska zadruga Brežice v Čatežu sodobni vrtnarski obrat z rastlinja-

ki na ogrevanje s toplo vodo iz Čateških toplic. Izvajalec del PIONIR iz Novega mesta se je resno lotil nelahkega dela in bodo pričeli že dni montirati prvo halo rastlinjaka v izmeri 2000 kv. m. Če bo gradbena sezona lepa, bodo objekti na uporabo v prvi polovici prihodnjega leta, tako da bomo dobili naslednjo zimo že prve pridelke na trg.

● **Autobusno postajališče.** Komunalna uprava ObLO Brežice je pričela z gradbenimi deli pri ureditvi avtobusnega postajališča v Brežicah. Novo postajališče bo ob Cesti bratov Milavcev pri gimnaziji in gostil-

no Pri pošti. Prostor med prosvetnim domom in gimnazijo bodo preuredili kot parkirni prostor za motorna vozila. Vzporedno s temi deli bodo tudi kanalizirali glavno ulico. Parkirni prostor je nujno potreben, saj so Brežice kot prometni center zelo frekventirane z motornimi vozili, ki jih je treba primerno parkirati. Prav bi bilo, da bi ob tej priliki uredili tudi shrambo za kolesa.

● **Svetlobni napis.** Pred dnevi so v Brežicah prvič zagoreli neonski svetlobni napis. Do sedaj je bil tak napis le pri bencinski črpalki Petrol pri stadionu. Na Trgu svobode je dobila

tak napis prodajalna Ljudske potrošnje MODA in v neposredni bližini mesnica KZ Brežice. Novi napis so vsekakor pridobitev za mesto, vendar bi morala podjetja vso noč osvetljevati izložbe na lokalih. Menimo, da za to ne bi bili preveliki stroški, treba je le malo dobre volje.

● **Nova stanovanja.** Gradbeno podjetje PIONIR iz Novega mesta je prejšnji mesec izročilo investitorju ObLO Brežice novi 24-stanovanjski blok v Kettejevi ulici. Težko je bilo razdeliti stanovanja spričo kopic vloženi prošnji. Te dni so se srečni stanovalci vselili v nova komfortna stanovanja. S to preselitvijo se je sprožilo pravo preseleljevanje, le škoda da ni prišla na vrsto izpraznitev II. nadstropja v gradu, ker ti prostori nujno spadajo v sklop Posavskega muzeja.

Poplave in tema v Loki

Zaradi dežja v prejšnjem tednu je zemlja kar na dveh mestih zasula cesto Loka - Radeče. V Loki je drla voda s hriba in preplavila trg. Do poplave prav gotovo ne bi prišlo, če bi bila kanalizacija urejena. Vprašanje je res pereče, saj se celo tuji zgražajo nad tem.

Razen tega je Loka že deset dni v temi. V brk nam svetijo sodobne luči iz Radeč, tu pa se komunalna uprava nič ne zmenja, da bi začela kaj popravljati. Po noči je kar nevarno hoditi po cestah, zato se lahko v temi vsak čas pripeti nesreča. Sk.

Strokovna komisija razpravlja v Čateških Toplicah ureditvi zdraviliško-turističnih in vrtnarskih objektov (Foto: Mison)

Prošnja sprevednikom

Otroci iz raznih vasi v okolici Kronovega, Otočca in Lešnice se vozimo vsak dan v novomeške šole z avtobusom podjetja »Gorjanci«, ki vozi iz Sevnice v Novo mesto.

Do 30. septembra nobeden izmed nas ni izostal zaradi avtobusa, tega dne pa so zamenjali sprevednike in novi že tretjič ni vzel na avtobus našega součena iz Lešnice, čeprav ima mesečno karto. Imetnike mesečnih voznic bi morali sprevedniki vzeti s seboj, žal pa se ne zavedajo svojih dolžnosti. Omenjeni učence je zato zamudil že 4 ure pouka. Prosimo, da se to ne bi več dogajalo!

Učenci — vozači osnovne šole v Novem mestu

ČESTITAMO!

Konec oktobra je na Agronomski fakulteti v Zagrebu diplomiral Miha Fon iz Loke pri Zidanem mostu. Mlademu inženirju — agronomu domačinu iz Loke in okolice iskreno čestitamo in mu želimo mnogo uspeha v poklicu!

Novomeška kronika

● **Občinska delavska univerza** organizira danes predavanje inž. Tulija Budava »Od Cne do Ohrida«. Predavanje bo ob 18. uri v dvorani domačini in bo spremljano z barvnimi diapozitivi. Vabljeno!

● **Otroški vrtec v Kandiji** namerava v primeru zadostnega števila prijav organizirati posebno skupino za šoloobvezne otroke, ki bi imeli v vrtec varstvo in učne ure v dopolnilnem času (po želji tudi kosilo). Za otroke, ki imajo popoldanski pouk, je to velika pridobitev. Uprava vrtača že sprejema prijave, ki bodo 25. novembra zaključene.

● **Otepševalno društvo** je te dni prikupilo delavce, ki obrezujejo dreve na Glavnem trgu, da bi ga tako obvarovali in pripravili za zimo. Spomladaj bodo z deli nadaljevali zaradi slabega vremena precej slabo založen. Napredaj je bila solata po 80 din, ohrovt po 50 din, zelena po 80 din, pesa po 40 din, zelje po 25 din, kumare po 70 din, korenje po 80 din, krompir po 22 din, kislo zelje in repa po 80 din, jabolke po 40 din. Razen tega je bilo dobiti pletenine, lončene izdelke in okrasne predmete.

● **Gibanje prebivalstva:** Rodili sta: Francka Segla iz Kandijske 2. dečnice, Frančiška Bandedelj. Nad mlini 21. deklica. Poročili so se: Stanislav Vesel, tesar iz Starjan in Marija Kotesar, službenka iz Kettejevega dvorčeva 46; Janez Rožič, mehanik in Marija Novak, delavka, oba iz Novega trga 8. Umrli je Ivan Komej, upokojenec, Nad mlini 20, star 82 let.

● **9. decembra** bo okrajno tekmovanje pod naslovom »Mladina o revoluciji«. Zdjaj so končana občinska tekmovanja in bomo v Novem mestu postopoma le najboljše iz posameznih občin. Na okrajnem tekmovanju bodo izbrali ekipo.

● **Obrtni servis Semič** te v kratkem prejel potrebne stroje za svojo kovasko delavnico. Najprej bodo začeli delati orodje (motike, krampe, plankče itd), za kar imajo že naročil za 3 mesece vnaprej.

● **Peš pot od Stefana na postajo Semič** zahteva nujno ureditev. Za starejše ljudi in invalide je namreč ta pot že sedaj zelo nevarna, pozimi pa bo sploh nemogoča. Nujno bi bilo treba urediti vsaj 3 luči in pa v klanecu stopnice z ograjo. Krajevna organizacija ZB

ki bo nastopila na republiškem tekmovanju.

● **V počastitev dneva JLA** pripravila Mladinski klub večer zabavne glasbe. Novomeškemu občinstvu se bodo tokrat predstavili nekateri znani pevci zagrebške in ljubljanske RTV. Računajo, da bo ta prireditve med 22. in 29. decembrom.

● **Prejšnji petek** so v mladinskem klubu vrteli vrsto filmov, posvečenih mesecu borbe proti alkoholizmu in meseču varnosti na cestah. Gledalci so v filmih videli, zakaj pride do nesreč, kaj mora voditi kolesar o javnem prometu pa tudi, kaj lahko povzroči pešec, če nepravilno prečka cestišče. Filme si je ogledalo nad 55 mladincev.

● **Ponedeljkov živilski trg** 13. novembra je bil menda zaradi slabega vremena precej slabo založen. Napredaj je bila solata po 80 din, ohrovt po 50 din, zelena po 80 din, pesa po 40 din, zelje po 25 din, kumare po 70 din, korenje po 80 din, krompir po 22 din, kislo zelje in repa po 80 din, jabolke po 40 din. Razen tega je bilo dobiti pletenine, lončene izdelke in okrasne predmete.

● **Gibanje prebivalstva:** Rodili sta: Francka Segla iz Kandijske 2. dečnice, Frančiška Bandedelj. Nad mlini 21. deklica. Poročili so se: Stanislav Vesel, tesar iz Starjan in Marija Kotesar, službenka iz Kettejevega dvorčeva 46; Janez Rožič, mehanik in Marija Novak, delavka, oba iz Novega trga 8. Umrli je Ivan Komej, upokojenec, Nad mlini 20, star 82 let.

v Semiču in Kotu že raznušila, kako bi to pot čimprej uredili.

● **Letošnje martinovanje** v Semiču ni bilo preveč veselo, saj imajo vinogradniki od Semiča proti Kotu prazne sode. V Stari gori, Gradniku in Osojniku je pa bila letošnja trgatve malo boljše, vendarle ljudje zaskrbljeno sprašujejo, kako bo prihodnja leta, saj so vinogradi popolnoma izčrpani. Sedanji nasadi so bili namreč urejeni s pomočjo posojila rajne Avstrije v letih 1890 do 1900. Zato niso prizadeti samo prijatelji zdrave kapljice, pač pa je še bolj oškodovano gospodarstvo kraja, saj predstavlja vino v Semiču že od nekdanj pomemben vir dohodkov. Dobro bi bilo, da povejo o tem vprašanju svoje mnenje kmetijski iz zadruga in občine.

● **Štrekljevčani** še niso prejeli nikakega obvestila o ureditvi prometnih zvez z ostalim svetom. Pravijo, da so med NOB veliko pripevali, saj je bilo pri njih že leta 1942 prvo osvobojeno ozemlje ter so dajali vso moralno in materialno podporo NOB, ne da bi vprašali, če bo to »rentabilno« ali ne. Tudi pri postavitvi spomenika se je štrekljevski konec zelo dobro odrezal, saj je sprožil plaz delovne akcije. Menijo, da bi avtobusno zvezo lahko dobili, če pa tega ne, pa vsaj javen odgovor, zakaj to ni mogoče. Končno pa tudi ni za prezreti dej-

Na sejmišču po starem

13. novembra je bilo na novomeškem sejmišču kljub slabemu vremenu v jutranjih urah zelo živahno. Od 1087 naprodaj pripeljanih prašičev so jih 967 prodali. Med kupci je bilo precej Hrvatov, ki so se za ceno precej glasno pogajali, vendar se ta ni spremenila od zadnjega ponedeljka. Prašiče so prodajali po 3.800 do 16.000 din.

stva, da na štrekljevski konec gravitira 1500 prebivalcev, od katerih jih tudi precej hodi v službo na Vrtačo in drugam.

● **Konec novembra** bo v Semiču predavanje o afriških deželah, spremljano z barvnimi slikami. Predaval bo tov. Miran Ogrin, novinar Ljubljanskega dnevnika, ki je več mesecev potoval po teh deželah in se šele pred kratkim vrnil od tam. Isto predavanje bo verjetno tudi v Metliki.

Obračun mladine v Loki

Pred dnevi je bila v Loki mladinska konferenca, ki so ji prisostvovali tudi zastopniki občinskega mladinskega komiteja iz Sevnice in predstavnik okrajnega komiteja LMS iz Novega mesta. Po poročilu predsednice mladinskega aktivna Stravsove so razpravljali o komunalnih vprašanjih, predvsem tistih, ki jih je pomagala reševati mladina. Mladinci so s prostovoljnimi delom urejali cesto na Lsko in gradili vodovod na Čelovniku.

Konferenca je spregovorila tudi o problemih prosvete na vasih. V ta namen so priporočili, naj bi se čimveč mladincev vpisalo v »Solo za življenje«.

Po volitvah novega komiteja, ki je izbral tudi delovni program za prihodnje leto, je bila konferenca zaključena. Mladinci iz Loke želimo, da bi uspešno nadaljevala z delom. Pred leti je bil ta aktiv eden najboljših v Sloveniji in je dobil tudi prehodno zastavico. Prav bi bilo, ko bi ta uspeh ponovili.

KRVODAJALSKA AKCIJA V LOKI

Tudi letos je krvodajalska akcija v Loki lepo uspela. Prostovoljne oddaje krvi se je udeležilo 25 oseb. Mnogi pa so dali kri že pred mese-

močan pralni učinek

Kratke iz Sevnice

● **Večerna politična šola** v Sevnici, ki ima oddelek tudi v Krmelju, se je pričela 14. novembra. Vpisanih je 55 slušateljev. Šolski odbor je že imel več sej in sprejel pravilnike in pro-

grame ter potrdil predavatelje. Skrbne priprave na letošnje šolsko leto obetajo, da se bo šola letos bolj približala potrebam politične in družbeno-ekonomske vzgoje kadrov.

● **Kupovanje osnovnih sredstev:** že preteklo leto je bilo govora o škodljivosti prelivanja družbenih sredstev v roke zasebnikov, ko so se razvile ogorčene razprave okoli odkupa gostinskega lokala v Smarju. Kljub nasprotujočemu sklepu ObKZK je bil odkup opravljen, nato pa smo sklenili, da s podobnim prenehamo za vselej. Pred nedavnim pa je konfekcija »Lisca« odkupila zasebno

stanovanjsko stavbo. Če bomo nadaljevali tako, bo gradnja blokov prav gotovo napredovala počasi, saj ne bo investitorjev! Otroški vrtec v novem naselju pa čaka, z njim pa še mnogo za družbo prepotrebno objektov, ki bi jih lahko gradili z novimi bloki.

● **Svet svobod in PD** se še ni sestel in konstituiral, čeprav je bila skupščina že 15. oktobra. Morda so novo vodstvo uspavali uspehi v lanskem letu? Posledice so dokaj žalostne. Delo svetov je zamrlo, sezona se je že pričela, ljudje pa zaman čakajo na prireditve, ki jih brez krepkega dela ne bo.

V letu 1960 so vojaški klubi priredili v enotah JLA 130 razstav, ogledalo si jih je 150 tisoč prebivalcev, vojaški klubi so organizirali 781 skupinskih obiskov raznih razstav in 1231 obiskov muzejev

podležju razumevanje za to človekoljubno akcijo!

DOBRA LETINA

Pri posetnicah Runovčevi poleg šole je letos obrodila živinska pesa tako dobro, da so pobrali z njive več pes, težkih od 5-6 kg. Tudi svojevrsten rekord! S. S.

Šentruperški pionirji o odredovi konferenci

Šentruperški pionirji smo konec oktobra imeli odredno konferenco, na katero smo povabili starše, predstavnike organizacij in vse tovariše učitelje. Konferenca je bila v prosvetnem domu, vodili pa smo jo sami.

Na oder je prišla učenca 5. b razreda Danica Javornik, otvorila konferenco in predlagala v delovno predsedstvo Andreja Jurca, ki smo ga izvolili za načelnika, Bojčka Brezovarja, ki je konferenco vodil, za tajnika Dušana Pavšiča, za zapisničarico pa Slavko Bracar. Razen njih je bilo v

delovnem predsedstvu še sedem članov. Kot častna člana sta bila izvoljena tovarišica Rozika Kolenc, predstavnik ZK, in tov. učitelj Stefan Kamin.

Člani delovnega predsedstva so dajali podatke o delu organizacije v lanskem letu, potem pa smo naredili načrt za prihodnje leto. Predstavniki krožkov so povedali načrte za delo krožkov. Poslali smo tudi pismo maršalu Titu. Na koncu je bil kulturni program, načelniki pa so naredili značke. Jugoslovanskih pionirskih iger.

Bilo je lepo, najbolj zato, ker se nismo nič zmotili.

● **Preprečujmo nesreče z redom in delovno disciplino!**

BRANKO PODOBNIK, učenec osn. šole Šentrupert

